

(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

ร่าง

ฝ่ายความหลากหลายทางชีวภาพ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ตุลาคม ๒๕๕๙

สารบัญ

หน้า

๑. บทนำ	๑
๒. นโยบายและทิศทางการพัฒนา	
๒.๑ นโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับโลกและระดับภูมิภาค	๑
๒.๑.๑ วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	๑
๒.๑.๒ แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint: ASCC Blueprint) ค.ศ. ๒๐๒๕	๓
๒.๑.๓ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยวาระการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (Declaration on ASEAN Post-2015 Environmental Sustainability and Climate Change Agenda)	๓
๒.๒ นโยบายและทิศทางการดำเนินงานของไทย	๓
๒.๒.๑ (ร่าง) กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)	๓
๒.๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)	๔
๒.๒.๓ (ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙	๕
๒.๒.๔ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕
๓. ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘	๖
๔. กรอบแนวทางในการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗
๕. (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙
ภาคผนวก	
ความเชื่อมโยงของแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ (๑) กับ (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔	

(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

๑. บทนำ

คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ พร้อมทั้งเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ โดยมอบหมายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแม่บทฯ ดำเนินการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ และแผนปฏิบัติการฯ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ และมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบตามแผนแม่บทฯ ตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙

เนื่องจากแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ จะสิ้นสุดการดำเนินงานในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยฝ่ายความหลากหลายทางชีวภาพ จึงได้จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ขึ้น เพื่อรองรับและขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ โดยถ่ายทอดยุทธศาสตร์และมาตรการตาม (ร่าง) แผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติ กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการแต่ละเรื่องให้สอดคล้องกับเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีระยะเวลาดำเนินการ ๕ ปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

๒. นโยบายและทิศทางการพัฒนา

๒.๑ นโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับโลกและระดับภูมิภาค

๒.๑.๑ วาระการพัฒนายั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนายั่งยืน

วาระการพัฒนายั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๐ เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๘ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพใน ๔ เป้าหมาย ได้แก่

เป้าหมายที่ ๒: จัดความยากจนในทุกรูปแบบในทุกที่ โดยกำหนดให้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำรงรักษาความหลากหลายทางพันธุกรรมของเมล็ดพันธุ์ พืชปลูกและปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยงและชนิดพันธุ์ป่าที่มีความเกี่ยวข้องกัน รวมถึงโดยอาศัยธนาคารเมล็ดพันธุ์และพืชต่างๆ ที่มีการจัดการอย่างเหมาะสม ในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ และส่งเสริมการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม ตามที่ได้รับความเห็นชอบร่วมกันในระดับนานาชาติ

เป้าหมายที่ ๖: สร้างหลักประกันในการจัดให้มีและการจัดการน้ำและสุขาภิบาลอย่างยั่งยืน โดยกำหนดให้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับน้ำ รวมถึง ภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำ และทะเลสาบ

เป้าหมายที่ ๑๔: อนุรักษ์และใช้ประโยชน์มหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยกำหนดให้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๘ มีการดำเนินการดังนี้

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

- จัดการและปกป้องระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน เพื่อหลีกเลี่ยงผลเสียหายรุนแรง รวมถึงโดยการเสริมสร้างความยืดหยุ่นคงทน และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเหล่านั้น เพื่อมหาสมุทรที่มีความอุดมสมบูรณ์และแข็งแรง

- กำกับดูแลการจับสัตว์น้ำและหยุดยั้งการทำประมงเกินขีดจำกัด ที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และการทำประมงที่ทำลายล้าง และดำเนินการตามแผนการจัดการที่อยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ เพื่อฟื้นฟูปริมาณสัตว์น้ำในระยะที่สั้นที่สุดเท่าที่สามารถดำเนินการได้ ให้อยู่ในระดับที่อย่างน้อยสามารถผลิตได้ในระดับผลผลิตที่ยั่งยืนสูงสุด (Maximum Sustainable Yield) ตามที่กำหนดโดยลักษณะทางชีววิทยา

- อนุรักษ์อย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทะเลและชายฝั่ง โดยสอดคล้องกับกฎหมายระดับชาติและนานาชาติ และอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุดที่มีอยู่

- ห้ามใช้เงินอุดหนุนทางการประมงในรูปแบบที่สนับสนุนให้เกิดการทำประมงเกินขีดจำกัดและเกินศักยภาพ ขจัดเงินอุดหนุนที่สนับสนุนการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ที่ไม่มีการรายงาน และที่ไม่มีการควบคุม และระงับการนำเสนอเงินอุดหนุนรูปแบบใหม่ที่ส่งผลในทิศทางข้างต้น

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘

- ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกชนิดอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะมลพิษจากกิจกรรมบนบก รวมถึงมลพิษจากขยะในทะเลและธาตุอาหาร

เป้าหมายที่ ๑๕: ปกป้อง พื้นฟู และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน การต่อสู้การแปรสภาพเป็นทะเลทราย และหยุดยั้งการเสื่อมโทรมและฟื้นคืนสภาพที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกำหนดให้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และ ๒๕๗๓ มีการดำเนินการดังนี้

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

- สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ระบบนิเวศบนบกและในน้ำ จัดในแผ่นดิน รวมทั้งบริการทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาและเขตแห้งแล้ง โดยเป็นไปตามข้อบังคับภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ

- ส่งเสริมการดำเนินการด้านการบริหารจัดการป่าไม้ทุกประเภทอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ฟื้นฟูป่าที่เสื่อมโทรม และเพิ่มการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าทั่วโลก

- ปฏิบัติการที่จำเป็นและเร่งด่วนเพื่อลดการเสื่อมโทรมของถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ หยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะปกป้องและป้องกันการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม

- ส่งเสริมการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรมและส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรเหล่านั้นอย่างเหมาะสม

- ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อจะยุติการค้าและการขนย้ายชนิดพันธุ์พืชและสัตว์คุ้มครอง และแก้ปัญหาทั้งอุปสงค์และอุปทานต่อผลิตภัณฑ์สัตว์ป่าที่ผิดกฎหมาย

- นำมาตรการมาใช้เพื่อป้องกันการนำเข้าและลดผลกระทบของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศบนบกและในน้ำ และควบคุมหรือขจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง

- บูรณาการมูลค่าของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่การวางแผนกระบวนการพัฒนายุทธศาสตร์การลดความยากจนและบัญชีทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

- สร้างหลักประกันว่าจะมีการอนุรักษ์ระบบนิเวศภูเขาและความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อจะเพิ่มพูนขีดความสามารถของระบบนิเวศที่จะให้ผลประโยชน์อันสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๑.๒ แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint: ASCC Blueprint) ค.ศ. ๒๐๒๕

ASCC Blueprint กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ให้ประชาคมอาเซียนมีการสนับสนุนการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐ และเป้าหมายไอจิ อย่างเต็มที่ โดยกำหนดมาตรการเชิงกลยุทธ์ในการปกป้อง ป่า และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน หยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ปกป้อง ป่า และใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน จัดการความเสี่ยงจากมลพิษและภัยคุกคามต่อระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเปราะบางทางนิเวศ พัฒนาสมรรถนะและวิสัยทัศน์ที่เป็นเลิศในการอนุรักษ์ พัฒนา และจัดการทรัพยากรทางทะเล พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พรุ ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมการเสริมสร้างสมรรถนะ และความร่วมมือ โดยอาศัยการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๒.๑.๓ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยวาระการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (Declaration on ASEAN Post-2015 Environmental Sustainability and Climate Change Agenda)

ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยวาระการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ เน้นย้ำความสำคัญของการดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. ๒๐๑๑-๒๐๒๐ และเป้าหมายไอจิ โดยสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญด้านวิชาการและวิทยาศาสตร์ในระดับภูมิภาคและระดับโลก การวิจัยร่วม การรวบรวมประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และเทคโนโลยี ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลกและแหล่งทุนอื่นในการดำเนินการตามกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ และเสริมสร้างสมรรถนะในการอนุรักษ์ จัดการ และใช้ประโยชน์ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน รวมทั้ง การผนวกการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนไว้ในหลักสูตรและเอกสารด้านต่างๆ รวมถึงการเสริมสร้างความตระหนักของสาธารณะถึงความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน และวิถีปฏิบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๒ นโยบายและทิศทางการดำเนินงานของไทย

๒.๒.๑ (ร่าง) กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

(ร่าง) กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยจะต้องตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติในเรื่องของความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เร่งการอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ โดยจัดระบบอนุรักษ์ ป่า และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

๒.๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน กำหนดแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ๒ เรื่อง ได้แก่

๑) การรักษาพันธุ์ทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

๑.๑) อนุรักษ์พันธุ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติ ปกป้องพันธุ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าให้เกิดผลในทางปฏิบัติ หยุดยั้งการทำลายป่า เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ ๑๐๒.๓ ล้านไร่ ให้คงอยู่ ส่งเสริมการปลูกป่าในพื้นที่ว่างของรัฐตามแนวกันชนและการเชื่อมต่อพื้นที่ป่า ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและดูแลผืนป่า เพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจให้บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศ สนับสนุนกลไกทางการเงินเพื่อการปลูกป่า รวมทั้งพัฒนาสนับสนุนแนวทางการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์

๑.๒) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ปกป้องและอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนธนาคารพันธุกรรมที่มีการดำเนินการอยู่แล้วอย่างเป็นระบบ ทั้งพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรชีวภาพ และให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม จัดทำชุดวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างเป็นระบบ ผลักดันให้มีการนำงานวิจัยที่มีอยู่มาต่อยอดทางธุรกิจ สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาสมุนไพรที่เป็นยาและเครื่องสำอางที่มีศักยภาพและมีความต้องการของตลาด เชื่อมโยงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีนวัตกรรมและมูลค่าสูงกับกระบวนการพัฒนาสินค้าชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

๑.๓) ปกป้องทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนระยะยาว ลดความขัดแย้งเชิงนโยบายระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว การประมง และวิถีชีวิตของชุมชน โดยการจำแนกแนวเขตการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทะเลและชายฝั่ง กำหนดพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง กำหนดมาตรการควบคุมการจับสัตว์น้ำและเครื่องมือประมงที่ผิดกฎหมาย คุ้มครองประมงพื้นบ้าน

๒) ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๑) สนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมยั่งยืน โดยสนับสนุนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตจากพืชเชิงเดี่ยวไปสู่เกษตรกรรมยั่งยืน จัดให้มีแหล่งทุนและกลไกทางการตลาดเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปรับรูปแบบการทำการเกษตรให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๒) ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ ส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ โดยพัฒนาขีดความสามารถและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนและการท่องเที่ยวธรรมชาติกับการอนุรักษ์ทรัพยากร รวมทั้งการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพของท้องถิ่น

โดยมีเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ การรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ และป่าชายเลน ลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ แก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ และจัดที่ดินทำกินให้ผู้อยากไร้โดยให้สิทธิร่วม

๒.๒.๓ (ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.

๒๕๖๐-๒๕๗๙

(ร่าง) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำ มีแนวคิดในการเสนอแนวนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจากการพึ่งพิงทรัพยากร ไปสู่เศรษฐกิจบนฐานความรู้ และเศรษฐกิจสีเขียว การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการใช้ทรัพยากรและวัสดุอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนในการจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ การรักษาความสมดุลในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจจากความหลากหลายทางชีวภาพที่ผสมผสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการประเมินมูลค่าความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ กำหนดแผนงานและแนวทางการปฏิบัติในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในยุทธศาสตร์ ๒ เรื่อง ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม

กำหนดเป้าหมายให้มีการส่งเสริมให้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์อย่างสมดุล เป็นธรรม และเกิดความมั่นคง โดยมีกลยุทธ์และแผนงานที่เกี่ยวข้องใน ๔ เรื่อง ได้แก่

๑. ทรัพยากรป่าไม้: ให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าและป่าต้นน้ำ ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าที่เป็นลักษณะกลุ่มป่าหรือผืนป่า (forest complex) โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ให้สิทธิชุมชนเข้าใช้ประโยชน์จากป่า โดยคำนึงถึงความเปราะบางเชิงนิเวศ ชีตจำกัด และศักยภาพในการฟื้นตัวรวมทั้ง ปรับปรุงและผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว

๒. ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟุทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และป่าชายเลนที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศ โดยเฉพาะปะการัง หญ้าทะเล และสิ่งมีชีวิตบริเวณชายฝั่งทะเล จัดทำพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศที่สำคัญ กำหนดเขตและหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้สอดคล้องกับศักยภาพในการรองรับ วางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพการทำประมงโดยคำนึงถึงระบบนิเวศ

๓. ทรัพยากรน้ำ อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อให้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำและรองรับน้ำในช่วงน้ำหลาก รวมทั้ง ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๔. ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการพัฒนากลไกในการอนุรักษ์พื้นที่ที่มีความสำคัญ และพื้นที่ที่มีความเปราะบางเชิงนิเวศ เพื่อลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรม อนุรักษ์พันธุกรรมในรูปแบบธนาคารพันธุกรรม พัฒนากลไกในการคุ้มครองชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ศึกษา สำรวจ และวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศที่มีความสำคัญทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง พัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลให้ได้มาตรฐานและสะดวกต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ รวมทั้ง ส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์และ

มาตรการจูงใจในการบริหารจัดการ โดยส่งเสริมการใช้แนวคิดผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย (Beneficiaries Pay Principle: BPP) โดยเฉพาะการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ (Payment for Ecosystem Services: PES) พัฒนากลุ่ระเบียบและกลไกในการกำกับดูแลการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ และสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน พัฒนางานวิจัย องค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า และยั่งยืน

กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน ให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ ค้ำครอง และดูแลทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากทรัพยากรชีวภาพและบริการทางนิเวศเพื่อการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งพันธุกรรม พัฒนาศักยภาพของชุมชนในการใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มและพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ โดยผสมผสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่ทันสมัย สนับสนุนการจับคู่ธุรกิจ การพัฒนามาตรฐานสินค้าและบริการ โดยมีกลไกกำกับการพัฒนาธุรกิจจากฐานทรัพยากรชีวภาพ ควบคู่กับการอนุรักษ์ ตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓. ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการร้อยละ ๔๙.๑๒ ของแผนงาน/โครงการทั้งหมด โดยยุทธศาสตร์ที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว (ร้อยละ ๗๙.๐๓) และยุทธศาสตร์ที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล (ร้อยละ ๓๗.๓๓) โดยประเด็นที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ๒ ลำดับแรก ได้แก่ การปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม (ร้อยละ ๙๐) และการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (ร้อยละ ๗๖.๙๒) และประเด็นที่มีการดำเนินงานน้อยที่สุด อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน (ร้อยละ ๑๒.๐๐)

ในการคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม หน่วยงานหลักที่มีภารกิจในการกำกับดูแลการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม มีการผลักดันและให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในการพัฒนาและปรับปรุงกลุ่ระเบียบและกลไกในการรองรับพันธกรณีของพิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม และมีการดำเนินการเพื่อพัฒนาและส่งเสริมงานวิจัยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอนตั้งแต่การศึกษาวิจัย การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมตลาด การจับคู่ธุรกิจ และการสร้างเครือข่ายพันธมิตรในการดำเนินการ มีการสำรวจและดำเนินการเพื่อจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองประเภทต่างๆ อาทิ พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พื้นที่คุ้มครองทางทะเล และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางระบบนิเวศ การอนุรักษ์และคุ้มครองชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม และการเสนอสัตว์ทะเลหายากให้เป็นสัตว์สงวน

อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องมีความพยายามให้มากขึ้นเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามแผน โดยเฉพาะในการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ให้สามารถนำมาใช้

ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแนวทางและแผนการเสริมสร้างความตระหนักและประชาสัมพันธ์ ด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่เป็นระบบ การบูรณาการคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ รวมถึงกลไกการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านต่างๆ เข้าสู่การกำหนดนโยบายและแผนทั้งในระดับชาติ ภาคส่วน จังหวัด และชุมชน การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการพื้นที่อนุรักษ์และการเชื่อมต่อระบบนิเวศ (corridor) รวมถึงการลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยธรรมชาติ โดยเฉพาะพื้นที่ป่าไม้และระบบนิเวศชายฝั่ง

๔. กรอบแนวทางในการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ จัดทำขึ้นเพื่อถ่ายทอดยุทธศาสตร์ มาตรการ และเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ตามแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ ไปสู่การปฏิบัติ โดยได้พิจารณาจัดทำขึ้นบนพื้นฐานของความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ และความสอดคล้องเชื่อมโยงกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาที่เกิดขึ้นในระดับโลกและภูมิภาค และแผนระดับชาติที่อยู่ระหว่างการจัดทำ อาทิ วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ เป็นต้น มาประกอบการพิจารณาวิเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ในแต่ละยุทธศาสตร์ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มุ่งเน้นการบูรณาการการดำเนินงานในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ โดยพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ การขับเคลื่อนและเสริมสร้างสมรรถนะการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพในภาคส่วนต่างๆ ในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น รวมถึงการเชื่อมโยงการดำเนินการระหว่างหน่วยงานที่ดูแลอนุสัญญาที่มีความเกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ โดยอาศัยการสร้างความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างความตระหนักให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยเฉพาะความร่วมมือกับภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม การผลักดันให้เกิดกลไกทางการเงินและกลยุทธ์ในการระดมทุน และการส่งเสริมให้มีการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ดำเนินการเพื่อสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการพื้นที่คุ้มครองและระบบนิเวศ โดยเฉพาะระบบนิเวศที่มีความสำคัญ อาทิ ป่าไม้ ป่าชายเลน ระบบนิเวศชายฝั่ง และพื้นที่ชุ่มน้ำ การส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้แนวทางเชื่อมต่อระบบนิเวศ (corridor) การจัดทำกลไกและมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม การอนุรักษ์ความหลากหลายทางพันธุกรรมที่ใช้ในการผลิตอาหารและการเกษตร พืชและสัตว์พื้นเมือง และสายพันธุ์ป่า การเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อการลดภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการควบคุมกิจกรรมประมง การจัดการมลพิษ โดยเฉพาะในเรื่องของคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเลและแหล่งน้ำในแผ่นดิน การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน การส่งเสริมการพัฒนาการเกษตร การป่าไม้ การประมง และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เร่งรัดการดำเนินการเพื่อปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม โดยศึกษาและจัดทำกลไกและกฎระเบียบในการกำกับดูแลการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนและครอบคลุมการดำเนินการวิจัยและพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ทรัพยากร

ชีวภาพในภาคส่วนต่างๆ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรชีวภาพ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในอุตสาหกรรมต่างๆ และพัฒนากลไกในการนำผลประโยชน์ที่ได้รับจากทรัพยากรชีวภาพและบริการทางนิเวศคืนสู่แหล่งกำเนิดเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ จัดการองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ (Biobank) และฐานข้อมูลเฉพาะด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นระบบและเชื่อมต่อกัน โดยสนับสนุนการจัดตั้งและเพิ่มสมรรถนะในการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์ สวนพฤกษศาสตร์ รวมทั้ง ธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ซึ่งรวมถึง ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ ข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ ส่งเสริมการศึกษา สืบค้น และวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศที่มีความสำคัญทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง รวมทั้ง การพัฒนาระบบและกลไกการนำข้อมูลที่มีอยู่ รวมทั้ง องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เข้าสู่การกำหนดนโยบายและแผน และกระบวนการตัดสินใจในระดับต่างๆ

๕. (ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์หลัก ๔ ด้าน และแผนปฏิบัติการ ๑๐ เรื่อง สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ

๑.๑ แผนปฏิบัติการเสริมสร้างความตระหนักและให้การศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีความรู้พื้นฐานเรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพและมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรของ สถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกระดับ

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละของแต่ละภาคส่วนที่มีความตระหนักและความรู้เรื่องคุณค่าและความสำคัญของความ หลากหลายทางชีวภาพ

๒. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓. เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและ หลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ พร้อมทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสมัย

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑.๑.๑ สร้างความตระหนักและให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๑.๑.๑ ส่งเสริมการจัดทำแผนงานการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่า ความสำคัญการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๑.๒ ส่งเสริมและจัดให้มีสื่อ และ/หรือกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและการสร้าง ความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่าง ยั่งยืน ให้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เยาวชน ชุมชนท้องถิ่น และสาธารณชน

๑.๑.๑.๓ จัดประชุมทางวิชาการ กิจกรรมรณรงค์ค่ายเยาวชนเพื่อสร้างความรู้ความตระหนัก และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างยั่งยืน

๑.๑.๑.๔ เสริมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นและภูมิปัญญา ท้องถิ่นโดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๑.๑.๒.๑ ส่งเสริมให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะหลักสูตรสำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนสายวิทยาศาสตร์

๑.๑.๒.๒ ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๑.๒.๓ จัดทำหลักสูตรในการอบรมเจ้าหน้าที่ ชุมชนท้องถิ่น และหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒ แผนปฏิบัติการบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประเด็นเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในนโยบายหรือแผนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีกลไกทางการเงินในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการแก้ไข

๔. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ

๕. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินการเพื่อลดและขจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

๑. สัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับเพื่อดำเนินการตามแผนต้องประมาณทั้งประเทศเพิ่มขึ้น

๒. จำนวนนโยบาย แผน และมาตรการระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น ที่ผนวกประเด็นการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

๓. มีกลไกทางการเงินที่เป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔. จำนวนกฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับการแก้ไข

๕. มีกลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่างๆ

๖. มีการดำเนินงานเพื่อลดและขจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๒ ภาคส่วน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑.๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและอนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑.๑ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกในการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่าง

๑.๒.๑.๒ เสริมสร้างประสิทธิภาพและสมรรถนะในการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับ มาตรการ และกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ พืชน้ำ คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๑.๓ ส่งเสริมและสร้างมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ พืชน้ำ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และเสนอแนะแนวทางในการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๒.๑.๔ พัฒนากลไกทางการเงินและกลยุทธ์ในการระดมทุน เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

๑.๒.๑.๕ พัฒนากลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๒.๑.๖ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ภูมิภาค อนุภูมิภาค และระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในทุกระดับ

๑.๒.๑.๗ เสริมสร้างสมรรถนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุวัติการตามพันธกรณีของอนุสัญญา พิธีสาร และความตกลงที่เกี่ยวกับปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ พืชน้ำ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๒ บูรณาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องเข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ ภาคส่วน องค์กร จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงในระบบบัญชีประชาชาติ

๑.๒.๒.๑ สอดแทรกประเด็นและการตระหนักเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคเอกชน องค์กรทางธุรกิจ เป็นต้น

๑.๒.๒.๒ สนับสนุนการถ่ายทอดเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพระดับประเทศในภาคส่วนและระดับต่างๆ และเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดทำแผนความหลากหลายทางชีวภาพ ในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

๑.๒.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ในการอนุรักษ์ พืชน้ำ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๓.๑ จัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน อนุรักษ์ พืชน้ำ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๓.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและประชาสังคมในการอนุรักษ์ พืชน้ำ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๒.๓.๓ สนับสนุนให้ภาคธุรกิจจัดทำแผนธุรกิจและกองทุนที่สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะกิจกรรมที่สนับสนุนองค์กรชุมชนหรือท้องถิ่นหรือเครือข่ายภาคประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑ แผนปฏิบัติการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้ง พื้นที่ป่าไม้ และระบบนิเวศชายฝั่ง ลดลงร้อยละ ๕๐
๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นมีสถานภาพการอนุรักษ์และการจัดการที่ดีขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว
๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครอง และตัวแทนทางนิเวศ และมีมาตรการการจัดการในพื้นที่วิกฤติและมีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ
๔. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกลไกและมาตรการด้านการบริหารจัดการ นโยบาย หรือกฎหมายในการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ

ตัวชี้วัด

๑. อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้งพื้นที่ป่าไม้และระบบนิเวศชายฝั่งลดลงร้อยละ ๕๐ จากปีฐาน ๒๕๕๗
๒. มีพื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ
๓. ชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น อย่างน้อย ๕ ชนิด มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว
๔. จำนวนเครือข่ายพื้นที่คุ้มครองและตัวแทนทางนิเวศที่ได้รับการเชื่อมโยงเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๕ แห่ง
๕. มีการกำหนดมาตรการการจัดการในพื้นที่วิกฤติและพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างน้อย ๒ แห่ง
๖. มีเครื่องมือ กลไก หรือ กฎระเบียบในการบริหารจัดการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย

๒.๑.๑.๑ พัฒนาระบบ กำหนดมาตรการและจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์เพื่อคุ้มครองพื้นที่ที่มีระบบนิเวศ พิเศษเฉพาะรวมถึงชนิดพันธุ์ที่หายากโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนในพื้นที่

๒.๑.๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการจัดการพื้นที่คุ้มครอง พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่วิกฤต และพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

๒.๑.๑.๓ เชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการในระดับพื้นที่ คงความสมบูรณ์ของแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและระบบนิเวศ

๒.๑.๑.๔ พัฒนาสมรรถนะของบุคลากร เครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และคุ้มครองระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑.๒ ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรม ให้สามารถดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการให้บริการทางนิเวศ เพื่อรองรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย

๒.๑.๒.๑ ศึกษา สำรวจ ประเมินสถานภาพ/ศักยภาพของระบบนิเวศและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศต่างๆ เพื่อวางแผนและมาตรการการจัดการชนิดพันธุ์ และถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ

๒.๑.๒.๒ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑.๒.๓ ฟื้นฟูระบบนิเวศโดยเฉพาะระบบนิเวศที่เสื่อมโทรมทั่วประเทศ

๒.๑.๓ จัดทำกลไกในการปกป้องคุ้มครอง และฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามตามทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย

๒.๑.๓.๑ จัดทำมาตรการเชิงนโยบายกฎหมายและการจัดการรวมถึงแผนการปกป้องคุ้มครอง และฟื้นฟูชนิดพันธุ์พื้นเมือง ตลอดจนแหล่งที่อยู่อาศัยดังกล่าวโดยให้ลำดับความสำคัญกับชนิดพันธุ์ที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ใกล้สูญพันธุ์ และใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง

๒.๑.๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนโดยการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ตลอดจนฝึกอบรมให้ความรู้ แก่ชุมชนท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง และจัดตั้งเครือข่ายเพื่อดูแล คุ้มครองและฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์พื้นเมือง

๒.๑.๓.๓ ส่งเสริมบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านอนุรักษ์ ฟื้นฟู และปกป้องคุ้มครองชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ทั้งในถิ่นที่อยู่อาศัยและนอกถิ่นที่อยู่อาศัย

๒.๑.๓.๔ สนับสนุนงานวิจัยและติดตามการเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามเพื่อการอนุรักษ์ ชนิดพันธุ์

๒.๑.๔ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชเกษตร ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยง สายพันธุ์ป่าและพื้นเมือง จุลินทรีย์ รวมถึงชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และนิเวศวิทยา

๒.๑.๔.๑ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมที่ใช้ในการผลิตอาหาร และการเกษตร

๒.๑.๔.๒ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชสัตว์ จุลินทรีย์ รวมทั้ง พืช และสัตว์ป่า

๒.๑.๔.๓ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมพืช และสัตว์พื้นเมือง และชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม

๒.๑.๔.๔ ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการลดความเสี่ยงจากการสูญสลายของสายพันธุ์พืช และสัตว์พื้นเมือง

๒.๑.๕ ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และชลทัศน์ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ

๒.๑.๕.๑ ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และชลทัศน์ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ

๒.๒ แผนปฏิบัติการลดภัยคุกคามและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ควบคุมมลพิษให้อยู่ในระดับที่ไม่เสียหายต่อบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศ และต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือ/กลไก/แนวทางในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพที่ยั่งยืน ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

๑. สัดส่วนของจำนวนแหล่งน้ำผิวดินที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ขึ้นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐
๒. สัดส่วนของจำนวนแหล่งคุณภาพน้ำชายฝั่งที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ขึ้นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๙
๓. จำนวนเครื่องมือ/กลไก/แนวทางที่ส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในแต่ละภาคส่วน (เกษตร ป่าไม้ ประมง ท่องเที่ยว)

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๒.๑ จัดการพื้นที่เกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการป่าไม้ อย่างยั่งยืนและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นหลักประกันในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ โดยผนวกประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑.๑ ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการเพาะปลูกพืชเกษตร การเลี้ยงปศุสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติ

๒.๒.๑.๒ ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชอย่างยั่งยืน รวมถึงการควบคุมเพื่อให้ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวจากพืชป่ามีความยั่งยืน

๒.๒.๑.๓ อนุรักษ์และคุ้มครองพันธุ์พืชป่าไม่ให้สูญพันธุ์เนื่องจากการค้าระหว่างประเทศ

๒.๒.๒ ควบคุมและป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศเปราะบางอื่น ที่อาจได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของชุมชน ภาวะมลพิษ การประมงเกินขีดจำกัด และการ

เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๒.๒.๑ ประเมินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง และระบบนิเวศเปราะบางอื่น บริหารจัดการและควบคุมดูแลกิจกรรมของมนุษย์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

๒.๒.๒.๒ ติดตามตรวจสอบและลดผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์ต่อความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศเปราะบาง

๒.๒.๒.๓ ควบคุมกิจกรรมการประมงไม่ให้กระทบเสียหายรุนแรงต่อแหล่งที่อยู่อาศัย และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่ถูกคุกคาม

๒.๒.๒.๔ ศึกษาและประเมินปัจจัยด้านมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

๒.๒.๒.๕ ปรับปรุงหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ และวางกลไกควบคุมและติดตามตรวจสอบผลกระทบของมลพิษต่อระบบนิเวศ

๒.๒.๓ ส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๒.๓.๑ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยคำนึงถึงศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศและการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๒.๒.๓.๒ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการท่องเที่ยวในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

๒.๒.๔ ควบคุมและจัดการประชากรของพืชและสัตว์ให้มีความสมดุลกับระบบนิเวศ รวมทั้งป้องกันภัยคุกคามจากโรคอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๒.๔.๑ สำรวจและเฝ้าระวังโรคติดต่อที่สำคัญและสร้างมาตรการควบคุมป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่สัตว์ และสัตว์สู่คน

๒.๒.๔.๒ เฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่และเชื้อดื้อยา

๒.๓ แผนปฏิบัติการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี ๒๕๖๔ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มขึ้นในทุกระดับ
๒. ภายในปี ๒๕๖๔ ลดการสูญเสียระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำลงอย่างมีนัยสำคัญเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์บริการจากระบบนิเวศ และเกื้อกูลต่อการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ภายในปี ๒๕๖๓ มีเครื่องมือ/กลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับจังหวัด
๒. ภายในปี ๒๕๖๔ มีแผน/มาตรการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศอย่างน้อยร้อยละ ๕๐

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๓.๑ บูรณาการเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบาย แผน เครื่องมือ กลไก และเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๑.๑ สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ระดับชาติ และ/หรือแรมซาร์ไซต์ พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปผสมผสานสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน

๒.๓.๑.๒ จัดทำ ปรับปรุง ทบทวนเครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๒ เสริมสร้างสมรรถนะหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน

๒.๓.๒.๑ รวบรวม จัดทำ และสนับสนุนแนวทางปฏิบัติและคู่มือสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๓.๓ จัดทำและขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญ

๒.๓.๓.๑ สำรวจ จัดทำและขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในระดับต่างๆ

๒.๓.๔ เฝ้าระวังและติดตามภัยคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๒.๓.๔.๑ ควบคุมและป้องกันพื้นที่ชุ่มน้ำจากกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น การขยายตัวของชุมชน การประมงเกินขีดจำกัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ภาวะมลพิษ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒.๔ แผนปฏิบัติการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน

เป้าหมาย

๑. ภายในปี ๒๕๖๓ มีการจำแนกชนิดและการจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศต่างๆ
๒. ภายในปี ๒๕๖๓ มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีลำดับความสำคัญสูงและเส้นทางการแพร่ระบาดที่สำคัญ

ตัวชี้วัด

๑. มีการจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศหลักที่สำคัญของประเทศไทย อย่างน้อย ๑ ทะเบียน พร้อมมาตรการในการป้องกัน ควบคุม กำจัด และ/หรือใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศนั้น
๒. มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศ อย่างน้อย ๕ ชนิด
๓. มีมาตรการ และ/หรือวิธีการที่สำคัญในการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเข้ามาในประเทศ

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๔.๑ จำแนก ระบุ และจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และเส้นทางการแพร่ระบาดควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง และดำเนินมาตรการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาดเพื่อป้องกันการนำเข้า และการตั้งถิ่นฐานที่รุกราน

๒.๔.๑.๑ จัดทำทะเบียน จัดลำดับความสำคัญ และกำหนดมาตรการเพื่อป้องกัน ควบคุม กำจัด และ/หรือได้ประโยชน์ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงและในระบบนิเวศต่างๆ

๒.๔.๑.๒ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์เส้นทางและ/หรือวิธีการที่สำคัญ ในการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเข้ามาในประเทศไทย และดำเนินมาตรการในการจัดการเส้นทางและ/หรือวิธีการแพร่ระบาดนั้น

๒.๔.๑.๓ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านการนำชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานหรือมีแนวโน้มรุกรานไปใช้ประโยชน์

๒.๔.๑.๔ เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและเสริมสร้างสมรรถนะให้กับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนให้สามารถให้ข้อมูล ตรวจสอบ ป้องกัน เฝ้าระวัง ควบคุม และกำจัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน เส้นทางการเข้ามาของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และการลักลอบนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

๒.๕ แผนปฏิบัติการจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพ

เป้าหมาย

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกฎระเบียบตามหลักการระมัดระวังล่วงหน้าในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบ ข้อบังคับ และกลไก เพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน โดยให้สอดคล้องตามพันธกรณีของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด

๑. มีแนวทางปฏิบัติที่ปรับปรุง และการใช้เครื่องมือ กลไก ในการกำกับดูแลเรื่องความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ให้กับหน่วยงาน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสำหรับประเทศไทย
๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักการระมัดระวังล่วงหน้าในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเฝ้าระวังข้อบังคับ และกลไก เพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๒.๕.๑ วางระบบแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและผลักดันให้มีการดำเนินการตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ พ.ศ.

๒.๕.๑.๑ การอนุวัติการตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และพิธีสารนาโงยา - กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดชอบและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ

๒.๕.๑.๒ จัดเตรียมกฎเกณฑ์และแนวทางในเรื่องการรับผิดชอบและชดใช้เมื่อเกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการขนส่ง การนำเข้า การดูแล และการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน

๒.๕.๑.๓ เสริมสร้างสมรรถนะด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ และการอนุวัติการตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพแก่หน่วยงานต่างๆ รวมทั้ง เอกชน และประชาชน

ยุทธศาสตร์ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ และบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว

๓.๑ แผนปฏิบัติการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม

เป้าหมาย

๑. ภายในปี ๒๕๖๓ มีกลไก และกฎระเบียบในการให้อนุญาตเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในหน่วยงานหลักของประเทศ
๒. ภายในปี ๒๕๖๓ บูรณาการกลไกเพื่อบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม
๓. ภายในปี ๒๕๖๔ ประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่นมีการจัดทำกลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานหลักของประเทศที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม มีการจัดทำหรือปรับปรุงกลไกการให้อนุญาตเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. มีการบูรณาการกลไกบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

๓. มีการจัดทำกลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมในประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่น

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๓.๑.๑ ปกป้องคุ้มครองและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรมเพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุด

๓.๑.๑.๑ วิเคราะห์ ช่องว่างและความเชื่อมโยงของกฎหมายและหน่วยงานภายในประเทศที่มีความสำคัญในการดำเนินงานเรื่องการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์

๓.๑.๑.๒ เร่งรัดให้มีการจัดทำและปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกลไกในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ การใช้ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรพันธุกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อปกป้องคุ้มครองแหล่งและทรัพยากรพันธุกรรม

๓.๑.๑.๓ บูรณาการกลไกบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

๓.๑.๑.๔ ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ ตามระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔

๓.๑.๑.๕ เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่นในการจัดทำกลไกและกฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ แผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

เป้าหมาย

ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพกลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพกลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๓.๒.๑ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่า

๓.๒.๑.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่ โดยอาศัยองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

๓.๒.๑.๒ ศึกษาเพื่อการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้/ภูมิปัญญา

๓.๒.๑.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตร รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ทดแทนการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

๓.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

๓.๒.๒.๑ ศึกษากลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

๓.๒.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะในการพึ่งพาตนเองของชุมชนด้านเทคโนโลยี การผลิต และการตลาด ในการใช้ประโยชน์และการสร้างผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการพัฒนาบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้เข้มแข็งในการผลิตสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน

๓.๒.๒.๓ พัฒนาสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศโดยการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นฐานการผลิต การบริโภคสีเขียว การสร้างนวัตกรรม และการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

๓.๒.๒.๔ ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนสำหรับการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และพัฒนการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓.๒.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจชีวภาพให้เกิดความร่วมมือ แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ความเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ และสร้างโอกาสในการเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิต การตลาด และผลิตภัณฑ์ รวมถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

๓.๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากบริการทางนิเวศและการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓.๒.๓.๑ ส่งเสริมและพัฒนากลไกการนำผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรมและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพเข้าสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพและนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งพันธุกรรมและส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๓.๒.๓.๒ พัฒนาฉลากสินค้าและตรารับรองผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ ๔ พัฒน่องค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

๔.๑ แผนปฏิบัติการจัดการองค์ความรู้และฐานข้อมูล

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกลไกในการบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพและองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง
๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เทศบาลทุกระดับมีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเมืองอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

๑. มีองค์กรกลางในการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
๒. เชื่อมโยงและขยายเครือข่ายกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความหลากหลายทางชีวภาพครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓. มีกลไกการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้กำหนดนโยบายและแผนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
๔. มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง
๕. จำนวนเทศบาลที่มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๔.๑.๑ พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

๔.๑.๑.๑ ศึกษา สํารวจสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ รวบรวมข้อมูลและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง พื้นที่คุ้มครอง และชนิดพันธุ์ที่ถูคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

๔.๑.๑.๒ เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรสถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และเครือข่าย ในการศึกษา สํารวจ และจัดเก็บข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๑.๓ จัดทำคลังข้อมูล (web portal) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และทะเบียนรายการทรัพยากรชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานสากลที่สามารถใช้ในการอ้างอิงและแสดงถึงแหล่งที่มาได้เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ

๔.๑.๑.๔ ปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Clearing House Mechanism) และองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้ง ฐานข้อมูลสถานภาพ ขอบเขต แนวกันชน และแผนที่พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้ในทุกระดับ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระบบข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในเชิงนโยบาย

๔.๑.๒ สนับสนุนการดำเนินงานและผลักดันการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์และธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์และจุลินทรีย์ให้เป็นมาตรฐานสากล

๔.๑.๒.๑ สนับสนุนการจัดตั้งและเพิ่มสมรรถนะการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์และสวนพฤกษศาสตร์

๔.๑.๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์

๔.๑.๓ ส่งเสริมและพัฒนากิจการองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓.๑ จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียนในการส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาองค์ความรู้และบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงอนุกรมวิธาน

๔.๑.๓.๒ พัฒนาศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพและศูนย์เรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓.๓ ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรนักวิจัย และนักอนุกรมวิธานด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้ทัดเทียมกับนานาชาติ

๔.๑.๓.๔ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุกรมวิธาน

๔.๑.๓.๕ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๑.๓.๖ ศึกษา ประเมินมูลค่าของเศรษฐกิจศาสตร์ของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๑.๓.๗ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงเทคโนโลยีขั้นสูงและเทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓.๘ สนับสนุนให้มีการศึกษาและพัฒนากลไกในการใช้องค์ความรู้และวิทยาการด้านต่างๆ รวมถึง มาตรการทางเศรษฐกิจและสังคม เข้าสู่การกำหนดทิศทาง นโยบาย มาตรการ และแผนในภาคส่วนและระดับต่างๆ

๔.๑.๔ ส่งเสริมและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ ถ่ายทอด และพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๔.๑ ส่งเสริมและรักษาการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศให้คงอยู่และใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนให้มีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๔.๒ ส่งเสริมการดำรงรักษาระบบนิเวศที่ชุมชนที่ใช้ความรู้ที่สืบทอดตามธรรมเนียมประเพณี จัดการและดูแลมาเป็นเวลานานอย่างยั่งยืน

๔.๑.๕ จัดทำฐานข้อมูลและขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ

๔.๑.๕.๑ จัดทำข้อมูลรายการและฐานข้อมูล รวมถึงขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔.๑.๕.๒ ศึกษาและจัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีปฏิบัติที่ดีของชุมชนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๕.๓ ส่งเสริมให้มีการปกป้อง คุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพและการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ

๑.๑ แผนปฏิบัติการเสริมสร้างความตระหนักและให้การศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

- เป้าหมาย**
๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะประชาชนและชุมชนท้องถิ่น มีความรู้พื้นฐานเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
 ๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกระดับ
- ตัวชี้วัด**
๑. ร้อยละของแต่ละภาคส่วนที่มีความตระหนักและความรู้เรื่องคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ
 ๒. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
 ๓. เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ พร้อมทั้งมีการปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสมัย

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔)	งบประมาณ (บาท)
๑.๑.๑ สร้างความตระหนักและให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ	๑.๑.๑.๑ ส่งเสริมการจัดทำแผนงานการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● จัดทำกลไก ทิศทาง และแผนการดำเนินงานเสริมสร้างความตระหนัก ประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้แก่สาธารณะให้ครอบคลุมคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำ และวิธีการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ทส. (สส. สผ. ทช. อส. ปม. อสพ. อสส. สพภ.) กรมประชาสัมพันธ์	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
	๑.๑.๑.๒ ส่งเสริมและจัดให้มีสื่อ และ/หรือกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงสร้าง	● สื่อสาร เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ และจัดทำสื่อเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพให้กับเจ้าหน้าที่ ชุมชน และภาคส่วนต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงวิธีการ	ทส. (สส. สผ. ปม. อส. ทช. อสส. อสพ. สพภ.) วท. (สวทช. อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๑๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔)	งบประมาณ (บาท)
	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน ให้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เยาวชน ชุมชนท้องถิ่น และสาธารณชน	ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ศธ. (สพฐ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) มท. (สธ.) สถาบันการศึกษา		
		● ประชาสัมพันธ์ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ	กรมประชาสัมพันธ์	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๑๐๘.๐๐
		● บูรณาการเครือข่ายสื่อสารข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น (Bio Gang)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๕.๐๐
		● การจัดนิทรรศการและจัดทำเอกสารเผยแพร่เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมถึง ความหลากหลายทางชีวภาพที่มีการใช้ประโยชน์อยู่ในภาคส่วนต่างๆ เช่น พืชสมุนไพร พืชและสัตว์พื้นเมืองและที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เป็นต้น	ทส. (สส. สผ. อส. ปม. อสพ. อสส.) วท. (อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์) ศธ. (สพฐ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) มท. (สธ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● จัดทำวารสารเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ทส. (สผ. อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๓.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔)	งบประมาณ (บาท)
		จัดทำหนังสือความหลากหลายทางชีวภาพของไลเคน ในพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยรามคำแหงสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดกาญจนบุรี สุรินทร์ นครพนม และสุโขทัย	สถาบันการศึกษา (ม.ร.)	๒๕๖๔	๐.๓๘
		การฝึกอบรมความหลากหลายทางชีวภาพของไลเคน และสร้างจิตสำนึก รอบพื้นที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัด นครศรีธรรมราช แพร่ หนองบัวลำภู และ อุทัยธานี	สถาบันการศึกษา (ม.ร.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๐.๘๘
	๑.๑.๑.๓ จัดประชุมทางวิชาการ กิจกรรมรณรงค์ค่ายเยาวชนเพื่อสร้างความรู้ความตระหนักและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ และกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช. อสพ. อสส. สพภ.) วท. (สวทช.) จังหวัด มท. (อปท.) กลุ่มอนุรักษ์ต่างๆ สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖๐.๐๐
		จัดกิจกรรมรณรงค์และค่ายเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ทส (อสส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๙๕
		โครงการอยู่ร่วมกัน ฉันทและเธอ (ป่าไม้)	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐	๐.๓๕

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔)	งบประมาณ (บาท)
	๑.๑.๑.๔ เสริมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● เสริมสร้างความตระหนักและบทบาทของชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ทส. (อส. ปม. ทช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
๑.๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน	๑.๑.๒.๑ ส่งเสริมให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะหลักสูตรสำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้เรียนสายวิทยาศาสตร์	● ส่งเสริมให้มีเนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพในหลักสูตรของสถาบันการศึกษา โดยเพิ่มเติมและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	ศธ. (สกอ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๖๐
	๑.๑.๒.๒ ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุมประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	ศธ. (สพฐ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๒.๕๐
	๑.๑.๒.๓ จัดทำหลักสูตรในการอบรมเจ้าหน้าที่ ชุมชนท้องถิ่น และหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และอบรมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ทส. (อสพ. อส. ปม. สส.) วท. (อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) ศธ. (สพฐ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔)	งบประมาณ (บาท)
			สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์ แผนไทยฯ) มท. (สธ.)		
		ส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรการจัดการทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนกับนักเรียนและเยาวชน	ทส. (สสภ. ทสจ. สส. สผ.) อปท.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		โครงการ E-learning เรื่องสัตว์พื้นเมืองประจำถิ่นให้กับครู นักเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		โครงการถ่ายทอดความรู้ด้านพืชเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรพรรณพืชให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการจัดทำหลักสูตรนักพฤกษศาสตร์ท้องถิ่น อนุกรมวิธาน การวาดภาพและถ่ายภาพทางพฤกษศาสตร์ ความหลากหลายของพืชกับสิ่งแวดล้อม การดำรงชีวิตของพืช และค่ายเยาวชนพิทักษ์สิ่งแวดล้อม	ทส. (อสพ. อส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๒๒

๑.๒ แผนปฏิบัติการบูรณาการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

- เป้าหมาย**
๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประเด็นเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการผนวกไว้ในนโยบายหรือแผนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ
 ๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีกลไกทางการเงินในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
 ๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการแก้ไข
 ๔. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ
 ๕. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินการเพื่อลดและจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- ตัวชี้วัด**
๑. สัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับเพื่อดำเนินการตามแผนต่องบประมาณทั้งประเทศเพิ่มขึ้น
 ๒. จำนวนนโยบาย แผน และมาตรการระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น ที่ผนวกประเด็นการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
 ๓. มีกลไกทางการเงินที่เป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อนการปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
 ๔. จำนวนกฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับการแก้ไข
 ๕. มีกลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่างๆ
 ๖. มีการดำเนินงานเพื่อลดและจัดแรงจูงใจที่มีผลร้ายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย ๒ ภาคส่วน

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๑.๒.๑ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและอนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	๑.๒.๑.๑ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกในการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับต่างๆ	● พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกการประสานและเชื่อมโยงการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างภาคส่วน และในระดับต่างๆ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● ส่งเสริมการจัดตั้งหรือพัฒนากลไกคณะกรรมการเพื่อบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับจังหวัด	ทส. (สผ. สสภ. ทสจ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๑.๒.๑.๒ เสริมสร้างประสิทธิภาพและสมรรถนะในการบังคับใช้กฎหมาย ขอบบังคับ มาตรการ และกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ ป่าไม้ คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● จัดทำกฎหมายลำดับรองและเสริมสร้างสมรรถนะในการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● ศึกษาและทบทวนกฎระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ในภาคส่วนและระดับต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๓	๘.๐๐
	๑.๒.๑.๓ ส่งเสริมและสร้างมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และเสนอแนะแนวทางในการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดทำนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	● จัดทำแนวทางในการนำมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๒.๐๐
		● ศึกษาวิเคราะห์และทบทวนนโยบายและมาตรการในระดับต่างๆ เพื่อกำหนดแนวทางการสร้างแรงจูงใจทางบวก และลดแรงจูงใจทางลบต่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้ง ผลักดันการดำเนินงานในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช. อสพ. อสส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง) กก. (ททท.) กค.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● พัฒนาเครื่องมือและศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐
		● การศึกษาวิจัยและการพัฒนาระบบพันธบัตรป่าไม้ หรือพันธบัตรทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามหลักการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ (Payment for Ecosystem Service)	ทส. (อส. ปม. ทช.) มท. (สถ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๑.๒.๑.๔ พัฒนากลไกทางการเงินและกลยุทธ์ในการระดมทุน เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ	● จัดทำกลไกทางการเงินและกลยุทธ์การระดมทุนเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ	นร. (สศช.) ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๑.๕๐
		● การสนับสนุนทุน/งบประมาณในการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยด้านอนุกรมวิธาน รวมถึงการสนับสนุนการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรชีวภาพที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ	วช. นร. (สกว.) กษ. (สวท.) วท. (สวทช. สวทน.) สวรส.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐.๐๐
		● ส่งเสริมและร่วมมือด้านการวิจัยกับหน่วยงานให้ทุนระดับนานาชาติ	นร. (สกว.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕๐.๐๐
	๑.๒.๑.๕ พัฒนากลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	● ศึกษา กำหนดแนวทาง กลไก และระบุประเด็นสำคัญในการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามอนุสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๑.๕๐
	๑.๒.๑.๖ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ภูมิภาค อนุภูมิภาค และระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในทุกระดับ	● สนับสนุนการมีส่วนร่วม/การดำเนินงานภายใต้ความริเริ่มของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำและข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐
		● สร้างพันธมิตรและความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศหรือภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์พันธุ์พืช และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	สถาบันการศึกษา (มวล.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๒.๐๐
	๑.๒.๑.๗ เสริมสร้างสมรรถนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ตามพันธกรณีของอนุสัญญา พิธีสาร และความตกลงที่เกี่ยวข้องกับปกป้องคุ้มครองอนุรักษ์ พันธุ์พืช และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	สนับสนุนผู้แทนประเทศไทยเข้าร่วมประชุมสมัชชาภาคี คณะทำงาน และคณะที่ปรึกษาภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช. อสพ. อสส. ทช. สส.) วท. (อพวช. วว. ศช.) กษ. (กรมประมง กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน) สธ. (อย. กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) กค. (กรมศุลกากร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๒.๐๐
		จัดประชุมเตรียมความพร้อมคณะผู้แทนไทยเพื่อกำหนดท่าที/ความเห็นของประเทศไทย สำหรับเข้าร่วมการประชุมภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๑.๒.๒ บูรณาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ ภาคส่วน องค์กร จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงในระบบบัญชีประชาชาติ	๑.๒.๒.๑ สอดแทรกประเด็นและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบายและแผนระดับชาติ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคเอกชน องค์กรทางธุรกิจ เป็นต้น	จัดการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการในการเข้าร่วมประชุม จัดทำกรอบทำที่ และการเจรจาในการประชุมภายใต้กรอบอนุสัญญา ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่ออนุวัติตามอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานที่ ดำเนินการด้านความตกลงและองค์การระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับ ความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		ผลักดันเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ เข้าสู่นโยบาย/แผน และมาตรการทั้งในระดับประเทศ จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพลังงาน	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		บูรณาการประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เข้าสู่นโยบาย แผน และการดำเนินการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง) กก. (ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		บูรณาการต้นทุนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และบริการจากระบบนิเวศในภาคการผลิตและระบบบัญชีประชาชาติ	ทส. (สผ. อส. ปม.) นร. (สศช.) กษ. (กรมการข้าว) กก. (ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๑.๒.๒.๒ สนับสนุนการถ่ายทอดเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพระดับประเทศในภาคส่วนและระดับต่างๆ และเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดทำแผนความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	● เสริมสร้างสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนเมือง และชุมชนท้องถิ่น ในการจัดทำแผนระดับท้องถิ่นและชุมชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๒.๐๐
		● เสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในภูมินิเวศของประเทศไทย	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	(ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility: GEF) จำนวน ๖๑.๒๕ ล้านบาท)
๑.๒.๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	๑.๒.๓.๑ จัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน อนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● เสริมสร้างเครือข่ายการดำเนินงานอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น	ทส. (สผ. สส. อส. ปม. ทช. ทสจ.) มท. (อปท.) เครือข่ายภาคประชาชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● จัดตั้งและเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายคุ้มครองเผ่าพันธุ์ชนิดพันธุ์พืชหายาก พืชที่ถูกคุกคามโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนควบคู่กับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้	ทส. (อส. ปม. อสพ. ทช. สส. สผ) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง) มท. (สถ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		สร้างเครือข่ายการอนุรักษ์พืชรวมถึงเพิ่มสมรรถนะและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่าย	ทส. (อส. ปม. อสพ. ทช. สส. สผ.) วท. (อพวช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		จัดตั้งและสร้างสมรรถนะเครือข่ายความร่วมมือการดำเนินงานด้านพื้นที่ชุ่มน้ำในทุกระดับ	ทส. (สผ. ทสจ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		สร้างเครือข่ายความร่วมมือการแลกเปลี่ยนความรู้สู่สากล	ทส. (อส. ปม. อสพ. สส. สผ.) วท. (อพวช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์และถิ่นที่อยู่อาศัยในระดับท้องถิ่น	ทส. (อส. ทช. ทสจ.) มท. (จังหวัด อบท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่า	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		เสริมสร้างสมรรถนะและสร้างเครือข่ายความร่วมมือร่วมกับชุมชนท้องถิ่นหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรชีวภาพ	สถาบันการศึกษา (มวล. มรภ.ลพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๔๕
		โครงการชุมชนเข้มแข็ง ป่าชายเลนยั่งยืน	ทส. (อส. ปม. ทช. สส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		สร้างเครือข่ายอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค้างบางกระเจ้า	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
		สร้างเครือข่ายอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ (ป่าครอบครัว)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๑.๒.๓.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและประชาสังคมในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	• ทารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ เพื่อ และประชาสังคม ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผลสัมฤทธิ์และอุปสรรคของการดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อกำหนดแนวทางความร่วมมือการดำเนินงานในอนาคต	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช. อสพ. อสส. สผภ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๓	๑.๐๐
		• อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีส่วนร่วมระหว่างประเทศ/อนุรักษ์ ป่าไม้ และป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีส่วนร่วม	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๓๐๖.๐๐
		• สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า ส่งเสริมการปลูกป่า ป่าไม้ป่าเสื่อมโทรม รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเส้นทางอนุรักษ์ธรรมชาติ	ทส. (อส. ปม. ทช. ทสจ.) มท. (อปท.) เครือข่ายภาคประชาชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		• เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของประชาสังคมในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		• สร้างความเข้มแข็งและองค์ความรู้ในการจัดการป่าชุมชนให้แก่ท้องถิ่น	ทส. (ปม.) มท. (อปท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		• โครงการส่งเสริมการสร้างฝืนป่าด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๑	๐.๕๐
	๑.๒.๓.๓ สนับสนุนให้ภาคธุรกิจจัดทำแผนธุรกิจและกองทุนที่สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการอนุรักษ์และใช้	• จัดทำคู่มือ/แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับดำเนินกิจกรรมของทุกภาคธุรกิจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมถึงอบรมการดำเนินงานและใช้คู่มือ	ทส. (อส.) ภาคธุรกิจ	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะกิจกรรมที่สนับสนุนองค์กร ชุมชนหรือท้องถิ่นหรือเครือข่ายภาค ประชาชน	จัดตั้งกองทุนสนับสนุนองค์กรเอกชน/ชุมชนท้องถิ่นใน การดำเนินการดำรงรักษาพื้นที่ธรรมชาติ	ทส. (อส.) ภาคธุรกิจ	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

๒.๑ แผนปฏิบัติการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมาย

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้ง พื้นที่ป่าไม้ และระบบนิเวศชายฝั่ง ลดลงร้อยละ ๕๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นมีสถานภาพการอนุรักษ์และการจัดการที่ดีขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครอง และตัวแทนทางนิเวศ และมีมาตรการการจัดการในพื้นที่วิกฤติและมีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและบริการจากระบบนิเวศ
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกลไกและมาตรการด้านการบริหารจัดการ นโยบาย หรือกฎหมายในการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ

ตัวชี้วัด

- อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ รวมทั้งพื้นที่ป่าไม้และระบบนิเวศชายฝั่งลดลงร้อยละ ๕๐ จากปีฐาน ๒๕๕๗
- มีพื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ
- ชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ และชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น อย่างน้อย ๕ ชนิด มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น และมีมาตรการในการอนุรักษ์และคุ้มครองถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ดังกล่าว
- จำนวนเครือข่ายพื้นที่คุ้มครองและตัวแทนทางนิเวศที่ได้รับการเชื่อมโยงเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๕ แห่ง
- มีการกำหนดมาตรการการจัดการในพื้นที่วิกฤติและพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างน้อย ๒ แห่ง
- มีเครื่องมือ กลไก หรือ กฎระเบียบในการบริหารจัดการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของประเทศ

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย	๒.๑.๑.๑ พัฒนาระบบ กำหนดมาตรการ และจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ เพื่อคุ้มครองพื้นที่ที่มีระบบนิเวศพิเศษ เฉพาะรวมถึงชนิดพันธุ์ที่หายากโดยการ	กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๑.๐๐
		จัดทำมาตรการที่เหมาะสมเพื่อประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและชุมชนในพื้นที่	● การติดตามการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งพื้นที่สำคัญเพื่อการอนุรักษ์พืช	ทส. (อส. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๐๐
	๒.๑.๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการจัดการพื้นที่คุ้มครองพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่วิกฤต และพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ	● จัดหาและเพิ่มขีดความสามารถเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสำรวจประเมินสถานภาพ ตรวจสอบติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพป่า	ทส. (ปม. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐.๐๐
		● สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ตรวจสอบสิทธิครอบครองในพื้นที่ป่าไม้ ป่าชายเลน และจัดทำระบบฐานข้อมูล	ทส. (ปม. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● ประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย	ทส. (อส. ทช.) กษ. (กรมประมง) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
	๒.๑.๑.๓ เชื่อมโยงเครือข่ายพื้นที่คุ้มครองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการในระดับพื้นที่ คงความสมบูรณ์ของแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและระบบนิเวศ	● วางกรอบแนวทางและดำเนินงานเพื่อเชื่อมต่อระบบนิเวศ (corridor) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการพื้นที่คุ้มครองและระบบนิเวศ	ทส. (อส. ทช.) มท. (อปท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๒.๑.๑.๔ พัฒนาสมรรถนะของบุคลากร เครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และคุ้มครอง ระบบนิเวศและความหลากหลายทาง ชีวภาพ	อบรมเจ้าหน้าที่และชุมชนในพื้นที่ที่มีความรู้ความ เข้าใจและสามารถใช้กฎหมายระเบียบปฏิบัติ หลักการ ทางรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ในกระบวนการป้องกัน และปราบปรามการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยป่าไม้	ทส. (ปม. ทช. อส.) ชุมชนท้องถิ่น	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
๒.๑.๒ ลดอัตราการสูญเสีย แหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศ เสื่อมโทรมให้สามารถดำรงไว้ ซึ่งความสามารถในการ ให้บริการทางนิเวศ เพื่อรองรับ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ และการ ต่อต้านการแปรสภาพเป็น ทะเลทราย	๒.๑.๒.๑ ศึกษา สำรวจ ประเมิน สถานภาพ/ศักยภาพของระบบนิเวศและ แหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ และ องค์ประกอบของความหลากหลายทาง ชีวภาพในระบบนิเวศต่างๆ เพื่อวางแผน และมาตรการการจัดการชนิดพันธุ์ และ ถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	ศึกษาสำรวจประเมินสถานภาพความหลากหลาย ทางชีวภาพในระบบนิเวศ และพื้นที่อนุรักษ์	ทส. (ทช. อส. ปม.) กษ. (กรมประมง) มท. (อปท.) สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐๐.๐๐
		ศึกษา สำรวจ และติดตามสถานภาพของ องค์ประกอบความหลากหลายทางชีวภาพและระบบ นิเวศ ในพื้นที่ตัวแทนของระบบนิเวศ และพื้นที่วิกฤต (hotspot) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๑๒.๐๐
		ศึกษาศักยภาพของพื้นที่เพื่อเตรียมประกาศเขตพื้นที่ คุ้มครอง/พื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ศึกษาและกำหนดมาตรการการจัดการในพื้นที่ตัวแทนของระบบนิเวศและพื้นที่วิกฤต	ทส. (สผ. ทช. อส.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๕.๐๐
		ศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลนที่มีสภาพเสื่อมโทรมและถูกรบกวนจากชุมชนเพื่อหามาตรการป้องกันแนวทางปฏิบัติและการอนุรักษ์พื้นที่	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐
		โครงการอนุรักษ์เพื่อสนองพระราชดำริ: การศึกษาชีววิทยา นิเวศวิทยา และอนุกรมวิธานของหิ่งห้อยเพื่อการอนุรักษ์และประยุกต์ใช้บ่งชี้คุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของเยาวชน	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐	๐.๒๐
		อนุรักษ์พันธุ์ไม้ป่าชายเลนแบบมีส่วนร่วม	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		ควบคุมป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และระบบนิเวศ	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕๐.๐๐
	๒.๑.๒.๒ เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ	บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙๑.๘๑
		ศึกษาและจำแนกพื้นที่อ่อนไหวและระบบนิเวศสำคัญที่มีแนวโน้มได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และกำหนดแผนปฏิบัติการคุ้มครองและฟื้นฟู	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		ศึกษาผลกระทบต่อระบบนิเวศป่าไม้และสัตว์ป่าจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเตรียมมาตรการในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและการจัดการระบบนิเวศและสัตว์ป่าในอนาคต	ทส. (อส.)	๒๕๖๒-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● โครงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภาคปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● โครงการเพิ่มศักยภาพในการกักเก็บคาร์บอนและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพโดยการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำและจัดการระบบนิเวศพรุอย่างยั่งยืน (Maximizing carbon sink capacity and conserving biodiversity through sustainable conservation, restoration and management of peat-swamp ecosystem)	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	(ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility: GEF) จำนวน ๑๑๒.๘๕ ล้านบาท)
	๒.๑.๒.๓ พื้นที่ระบบนิเวศโดยเฉพาะระบบนิเวศที่เสื่อมโทรมทั่วประเทศ	● การทดลองพื้นที่ชุ่มน้ำชายเลนในพื้นที่วิกฤต	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๖๑
		● การฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเลโดยการจัดสร้างปะการังเทียมแบบบูรณาการ	ทส. (ทช.) กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙๘๐.๐๐
		● พื้นที่ทรัพยากรปะการัง/ อนุรักษ์ พื้นที่ และป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างมีส่วนร่วม	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๔๗๐.๐๐
		● การฟื้นฟูป่าเพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวน	ทส. (อส. ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑,๑๐๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● โครงการพัฒนาตามแผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๖๖.๐๐
		● ปลุกป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป่าชุมชน	กพผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕๐๐.๐๐
		● พื้นที่ทรัพยากรสัตว์น้ำด้วยปะการังเทียมจากลูกถ้วยฉนวนไฟฟ้า	กพผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๒๕
		● ตามรอยพ่อรู้รักพิทักษ์ผืนป่า	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๑	๐.๒๕
		● จัดลำดับความสำคัญและวางมาตรการในการฟื้นฟูระบบนิเวศที่สำคัญ	ทส. (สผ. ทช. อส. ปม.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูประชากรในระบบนิเวศของพรรณไม้ที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๑.๔๐
		● ติดตาม ประเมินผลการจัดการฟื้นฟูสังคมพืชในแต่ละภูมิภาคในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐๐.๐๐
		● อนุรักษ์ พื้นที่แหล่งน้ำ ตามแนวทางเชิงนิเวศ	ทส. (ทน.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕๐.๐๐
		● อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมเชิงนิเวศในเขตปฏิรูปที่ดินโดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วม ด้วยการสนับสนุนการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง	กษ. (ส.ป.ก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๖๐.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ฟื้นฟูระบบนิเวศโดยการริเริ่มจากท้องถิ่น ภาคประชาชน และภาคเอกชน	อปท. เครือข่ายภาคประชาชน ภาคเอกชน (บริษัท เจริญโภคภัณฑ์ อาหาร จำกัด (มหาชน)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗๙.๘๐
๒.๑.๓ จัดทำกลไกในการปกป้องคุ้มครอง และฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามตามทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย	๒.๑.๓.๑ จัดทำมาตรการเชิงนโยบาย กฎหมายและการจัดการรวมถึงแผนการปกป้องคุ้มครอง และฟื้นฟูชนิดพันธุ์พื้นเมือง ตลอดจนแหล่งที่อยู่อาศัยดังกล่าวโดยให้ลำดับความสำคัญกับชนิดพันธุ์ที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ ใกล้สูญพันธุ์ และใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง	จัดทำแนวทางและมาตรการอนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู ชนิดพันธุ์พืช สัตว์ในทะเบียนสถานภาพชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ของประเทศไทย (Thailand red data)	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช. อสพ. อสส.) สถาบันการศึกษา สร. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) มท. (สส.) กษ. (กรมประมง กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		อนุรักษ์ชนิดพันธุ์พืชป่าเฉพาะถิ่นหายากและใกล้สูญพันธุ์	ทส. (ปม. อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๒๕
		จัดทำคู่มือ/ทะเบียนรายชื่อชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามสำหรับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการอนุรักษ์และฟื้นฟู	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๒.๐๐
	๒.๑.๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนโดยการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ตลอดจนฝึกอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง และจัดตั้งเครือข่ายเพื่อดูแลคุ้มครองและฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น	จัดอบรมการคุ้มครองและฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น และชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามแก่ชุมชนท้องถิ่น	ทส. (อส. ทช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง) มท. (อปท.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและชนิดพันธุ์พื้นเมือง	● จัดตั้งเครือข่ายคุ้มครองชนิดพันธุ์พื้นเมืองที่ถูกคุกคาม โดยชุมชนมีส่วนร่วม ควบคู่กับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้	ทส. (อส. ทช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง) มท. (อปท.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● โครงการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่อาศัย (in situ) สัตว์พื้นเมืองร่วมกับเกษตรกร	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		● โครงการเฉลิมพระเกียรติจากสัตว์พื้นเมืองประจำถิ่น	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐
		● โครงการเขตอนุรักษ์พันธุ์ปลา ประชามีสุข (อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์)	กฟผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐
	๒.๑.๓.๓ ส่งเสริมบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านอนุรักษ์ พันธุ์ และปกป้องคุ้มครองชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ทั้งในถิ่นที่อยู่อาศัยและนอกถิ่นที่อยู่อาศัย	● จัดทำแผนจัดการเพื่อคุ้มครองสมุนไพรรักษาในพื้นที่ยา	สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) สถาบันการศึกษา ทส. (อส. ปม. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๒.๐๐
		● อนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างยั่งยืน	ทส. (อส. ปม. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		● อนุรักษ์ วิจัย พันธุ์ สัตว์ป่าหายาก	ทส. (อสส. อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๐.๐๐
		● ศึกษาและดำเนินการเพื่อนำสัตว์ป่าคืนสู่ธรรมชาติ	ทส. (อสส. อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		• ศึกษาการขยายพันธุ์ไม้ป่าหายากใกล้สูญพันธุ์เพื่อการอนุรักษ์และนำคืนสู่ธรรมชาติ	ทส. (อส. อสพ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐
		• การอนุรักษ์กล้วยไม้แบบบูรณาการ	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๒.๕๐
		• การอนุรักษ์พันธุ์กล้วยไม้ป่าและไม้ลานในถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	ทส. (อส. ปม. อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๕๐
		• เพาะและขยายพันธุ์เพื่อเพิ่มจำนวนพืชน้ำ (เช่น พลับพลึงธาร) ที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคามในธรรมชาติ	กษ. (กรมประมง) มท. (อปท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		• เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพรรณไม้น้ำชนิดหายากและถูกคุกคามในแหล่งธรรมชาติ	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		• โครงการศึกษาวิธีการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัย (ex situ conservation) และการขยายพันธุ์ของเฟินถิ่นเดียวและเฟินหายากของประเทศไทย	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๒๐
		• โครงการศึกษาวิธีการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัย (ex situ conservation) และการขยายพันธุ์ของพืชไร่ในประเทศไทย	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๕๐
		• อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมในสวนสัตว์ภายในพื้นที่สวนสัตว์ของแต่ละสวนสัตว์	ทส. (อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		• โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ	สถาบันการศึกษา (มช.)	๒๕๖๐	๓.๗๐
		• โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูประชากรในระบบนิเวศของพรรณไม้ที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๐.๙๖

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● สำรวจ ขยายพันธุ์ และสร้างสวนรวมพันธุ์ไม้ป่าชายเลน และชนิดพันธุ์หายากตาม IUCN Red List	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๑.๐๐
		● การจัดทำสวนสมุนไพรในชุมชน	ทส. (ปม. อสพ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์ แผนไทยฯ) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● โครงการจัดสร้างสวนรวมพันธุ์ไม้ป่า	ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่า - พื้นที่ป่า เขาน้ำซับ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา - พื้นที่ป่า อ.ปะคำ จ.บุรีรัมย์	สถาบันการศึกษา (มก. มรภ.บร. สจล.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
	๒.๑.๓.๔ สนับสนุนงานวิจัยและติดตาม การเปลี่ยนแปลงชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม เพื่อการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์	● ศึกษาวิจัยชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามในแหล่งที่อยู่อาศัย ตามธรรมชาติ	ทส. (อส. ทช.) วท. กษ. สธ. องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● การศึกษา สำรวจ และเผยแพร่ข้อมูลชนิดพันธุ์พืชที่ ถูกคุกคามในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	ทส. (ปม.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
๒.๑.๔ อนุรักษ์และปกป้อง คุ้มครองความหลากหลายทาง พันธุกรรมของพืชเกษตร ปศุ สัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยง สาย พันธุ์ป่าและพื้นเมือง จุลินทรีย์ รวมถึงชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่า	๒.๑.๔.๑ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครอง ความหลากหลายทางพันธุกรรมที่ใช้ใน การผลิตอาหารและการเกษตร	● พัฒนาเทคโนโลยีการเก็บรักษาเชื้อพันธุกรรมที่ใช้ใน การผลิตอาหารและการเกษตร	กษ. (กรมวิชาการเกษตร) สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● สำรวจจัดจำแนกและประเมินสถานภาพการใช้ ประโยชน์ของสายพันธุ์สัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และนิเวศวิทยา		● โครงการปรับปรุงพันธุ์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพพืชอาหารสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔๗.๗๔
		● โครงการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑,๕๑๕.๗๖
		● โครงการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายพันธุกรรมสตอเบอรี่	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		● พัฒนาแหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ผลเขตร้อนเพื่อความยั่งยืนขององค์ความรู้การพัฒนางานด้านการเกษตร	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● การสำรวจรวบรวมความหลากหลายทางชีวภาพของพืชพื้นเมือง พืชป่าที่เป็นเครือญาติกับพืชปลูก	ทส. (อสพ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
	๒.๑.๔.๒ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืช สัตว์ จุลินทรีย์ รวมทั้ง พืชและสัตว์ป่า	● โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	ทส. (อสส. ทช. อส. สพภ.) กษ. (ส.ป.ก.) สถาบันการศึกษา (มสด. มรภ. ลพ.) กฟผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๗๐.๐๐
		● การสร้างแหล่งพันธุกรรมธรรมชาติของจระเข้สยาม (Siamese Crocodile; Crocodylus siamensis) ในอุทยานแห่งชาติปางสีดาและอ่างเก็บน้ำห้วยโสมง	สถาบันการศึกษา (มม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๓.๐๐
		● พัฒนาสวนรวมพันธุ์ไม้ป่าชายเลน	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐	๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		• การอนุรักษ์ข้าวป่าในสภาพธรรมชาติ	กษ. (กรมการข้าว)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		• อนุรักษ์พันธุ์กรรมไม้ป่าชายเลนและป่าชายฝั่ง	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐
		• แผนงานวิจัยการอนุรักษ์ความหลากหลายของ ทรัพยากรพันธุกรรมพืช	กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		• การรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์ (เก็บรักษาเชื้อพันธุ์ ในแหล่งเก็บ และตรวจสอบแหล่งเก็บเชื้อพันธุ์)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖๐.๐๐
	๒.๑.๔.๓ อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครอง ความหลากหลายทางพันธุกรรมพืช และ สัตว์พื้นเมือง และชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่า ทางสังคมและวัฒนธรรม	• ศึกษาการเก็บรักษา oocyte /ตัวอ่อน/เนื้อเยื่อสัตว์ พื้นเมือง	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๓๐
		• โครงการสร้างพระโคเพื่อใช้ในพระราชพิธีจรดนำคัล แรกนาขวัญ	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๒๕
		• โครงการขึ้นทะเบียนพันธุ์สัตว์พื้นเมืองประจำถิ่น	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๐.๐๐
		• โครงการพัฒนาสัตว์เลี้ยงไทย	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๓๓
		• โครงการขึ้นทะเบียนพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองหรือ พันธุ์ที่ได้รับการพัฒนา	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๐๐
		• โครงการสำรวจและศึกษาวิจัยความหลากหลายทาง ชีวภาพพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		• โครงการศึกษาและสำรวจลักษณะพันธุกรรมสัตว์ พื้นเมืองประจำถิ่น	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
		• โครงการศึกษาลักษณะน้ำเชื้อสัตว์พื้นเมืองไทย	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		• โครงการสำรวจแหล่งประชากรกระบือพันธุ์ดีประจำ ถิ่น	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรเพื่อใช้ประโยชน์จากพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		● อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพทางด้านปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
		● สำรวจเก็บรวบรวมตัวอย่างและพันธุกรรมพืชและสัตว์ทะเลร่วมกับ อบต. โรงเรียน ชุมชนท้องถิ่น เพื่อประเมินสถานภาพของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๐๐
		● โครงการศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรม และการจัดทำบัญชีข้อมูลของจุลินทรีย์ในกระเพาะรูเมนของสัตว์พื้นเมือง	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
	๒.๑.๔.๔ ส่งเสริม การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการลดความเสี่ยงจากการสูญสลายของสายพันธุ์พืชและสัตว์พื้นเมือง	● โครงการเก็บรักษาเชื้อจุลินทรีย์ทางปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๒.๕๐
		● โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมสัตว์พื้นเมืองไทยด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๕.๐๐
		● โครงการเก็บรักษาน้ำเชื้อปศุสัตว์ที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ (Semen Bank)	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๕๐
		● ศึกษาการผลิตโคพื้นเมืองด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ (Advance Assistant Reproductive Molecular Biotechnology)	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๕๐
		● โครงการจำแนกสายพันธุ์สัตว์พื้นเมืองประจำถิ่นด้วยเทคนิคชีวโมเลกุล	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐
		● รวบรวมและจัดทำข้อมูลพันธุกรรมระดับชีวโมเลกุล (ข้อมูลดีเอ็นเอ) ของพืชป่าแต่ละชนิดที่สำคัญจากแหล่งธรรมชาติ	ทส. (ทช. อส. ปม.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		การพัฒนาเครื่องหมายดีเอ็นเอแบบบาร์โค้ดจากข้อมูลทางพันธุกรรมของสัตว์มีกระดูกสันหลังที่พบในมหาวิทยาลัยรามคำแหง	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๓๖
		จัดทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอ (DNA Fingerprint) พืชพื้นเมืองและสัตว์พื้นเมืองของไทย	ทส. (สพภ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๔.๕๐
๒.๑.๕ ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และชลทัศน์ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ	๒.๑.๕.๑ ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และชลทัศน์ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ	โครงการอนุรักษ์ถิ่นอาศัยของพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่มีความสำคัญระดับโลกในพื้นที่ภาคการผลิต (Conserving Habitats for Globally Important Flora and Fauna in Production Landscapes)	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	(ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานจากกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environment Facility: GEF) จำนวน ๕๒.๐๐ ล้านบาท)

๒.๒ แผนปฏิบัติการลดภัยคุกคามและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ควบคุมมลพิษให้อยู่ในระดับที่ไม่เสียหายต่อบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศ และต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือ/กลไก/แนวทางในการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพที่ยั่งยืน ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด

๑. สัดส่วนของจำนวนแหล่งน้ำผิวดินที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ขึ้นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐
๒. สัดส่วนของจำนวนแหล่งคุณภาพน้ำชายฝั่งที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์พอใช้ขึ้นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๙
๓. จำนวนเครื่องมือ/กลไก/แนวทางที่ส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในแต่ละภาคส่วน (เกษตร ป่าไม้ ประมง ท่องเที่ยว)

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๒.๑ จัดการพื้นที่เกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการป่าไม้ อย่างยั่งยืนและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นหลักประกันในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และระบบนิเวศ โดยผนวกประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในมาตรฐานสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวข้อง	๒.๒.๑.๑ ส่งเสริมการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างยั่งยืน และให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการเพาะปลูกพืชเกษตร การเลี้ยงปศุสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติ	● การจัดการฟาร์มปศุสัตว์อย่างยั่งยืน	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔๖.๗๑
		● การกำหนดมาตรฐานการเพาะปลูกพืชเกษตรโดยคำนึงถึงความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติ	กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ มท. (อปท.))	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● ส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรและปศุสัตว์อย่างยั่งยืน รวมถึงการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๐๐
		● ส่งเสริมการปฏิบัติตามระบบมาตรฐานสินค้าประมงให้เกิดความยั่งยืน	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
	๒.๒.๑.๒ ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชอย่างยั่งยืน รวมถึงการควบคุมเพื่อให้ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวจากพืชป่ามีความยั่งยืน	● จัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนตามมาตรฐานการจัดการสวนป่า	ทส. (ออป.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕๐.๐๐
		● เสริมสร้างมาตรฐานการปลูกสวนป่าเศรษฐกิจเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	ทส. (ออป.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๔๐.๐๐
		● จัดทำทะเบียน ติดตาม และตรวจสอบผลผลิตที่ได้จากพืชป่า	ทส. (อส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		จัดทำมาตรการส่งเสริมและมาตรฐานรับรองการใช้ผลิตภัณฑ์จากพืชที่ได้มาจากแหล่งที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน	ทส. (ปม. ทช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
	๒.๒.๑.๓ อนุรักษ์และคุ้มครองพันธุ์พืชป่าไม่ให้สูญพันธุ์เนื่องจากการค้าระหว่างประเทศ	ส่งเสริมการบังคับใช้และดำเนินการตามกฎหมายภายใต้อนุสัญญาไซเตสอย่างเคร่งครัด	ทส. (อส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กต.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		- ติดตาม ตรวจสอบสถานภาพชนิดพันธุ์พืชป่าที่มีการค้าขายระหว่างประเทศเพื่อจัดทำมาตรการคุ้มครอง - สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายเฝ้าระวังการค้าพืชป่าที่ผิดกฎหมาย	กค. (กรมศุลกากร) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ องค์กรพัฒนาเอกชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔	- -
		โครงการพัฒนาระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามระบบอนุญาตนำเข้า ส่งออก และนำผ่านตามอนุสัญญาไซเตส	ทส. (อส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) กค. (กรมศุลกากร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕.๐๐
๒.๒.๒ ควบคุมและป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศเปราะบางอื่น ที่อาจได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของชุมชน ภาวะมลพิษ การประมงเกิน	๒.๒.๒.๑ ประเมินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง และระบบนิเวศเปราะบางอื่น บริหารจัดการและควบคุมดูแลกิจกรรมของมนุษย์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ	ประเมินศักยภาพการรองรับผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์ในระบบนิเวศของทะเลและชายฝั่งพื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศเปราะบางอื่น เพื่อกำหนดมาตรการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมถึงควบคุมดูแลผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (ทช. สผ. อส.) กก. (กรมการท่องเที่ยว ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
ขีดจำกัด และการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ		ประเมินพื้นที่ที่เหมาะสมในการฟื้นฟูแนวปะการังที่ได้รับความเสียหายจากปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาว	ทส. (ทช. อส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		การจัดการขยะในทะเล (Marine Litter)	ทส. (คพ. อส. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕.๐๐
	๒.๒.๒.๒ ติดตามตรวจสอบและลดผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์ต่อความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศเปราะบาง	เก็บตะกอนดินและสัตว์น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๓๙
		ศึกษาการแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบการเกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีบริเวณชายฝั่งทะเล	ทส. (คพ. ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๖.๐๐
	๒.๒.๒.๓ ควบคุมกิจกรรมการประมงไม่ให้กระทบเสียหายรุนแรงต่อแหล่งที่อยู่อาศัย และชนิดพันธุ์สัตว์น้ำที่ถูกคุกคาม	บริหารจัดการและควบคุมการทำประมงอย่างยั่งยืน	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑,๕๗๕.๙๙
		ส่งเสริมการจัดการสัตว์น้ำเพื่อการประมงตามข้อถือปฏิบัติเพื่อการประมงอย่างรับผิดชอบ (code of conduct for responsible fisheries)	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
	๒.๒.๒.๔ ศึกษาและประเมินปัจจัยด้านมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ	การศึกษาความสัมพันธ์ของโลหะหนักที่มีการปนเปื้อนในระบบนิเวศและห่วงโซ่อาหารบริเวณคลองชะลอกแงง จังหวัดปราจีนบุรี	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐	๐.๔๒
		ศึกษาและพัฒนาดัชนีชีวภาพในการบ่งชี้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐	๑.๑๐
		ศึกษาเพื่อใช้ <i>E. coli</i> เป็นดัชนีบ่งชี้การปนเปื้อนของสิ่งปฏิกูลในแหล่งน้ำผิวดิน	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐	๐.๓๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		การทดสอบความเป็นพิษของโลหะหนักและปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอนที่มีต่อสัตว์น้ำที่อยู่บริเวณชายฝั่งที่มีการขยายตัวของชุมชนค่อนข้างรวดเร็ว โดยพิจารณาจากลักษณะภายนอก พฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางพันธุกรรม	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๓๐
		การประเมินความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนโลหะหนักและปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอนต่อสิ่งมีชีวิตที่อยู่บริเวณชายฝั่งที่มีการขยายตัวของชุมชนค่อนข้างรวดเร็ว	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		ศึกษาผลของอุณหภูมิต่อการเจริญเติบโตและการวางไข่ของสัตว์น้ำที่อยู่บริเวณชายฝั่งที่มีการขยายตัวของชุมชนค่อนข้างรวดเร็ว	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๘๐
	๒.๒.๒.๕ ปรับปรุงหลักเกณฑ์กฎระเบียบ และวางกลไกควบคุมและติดตามตรวจสอบผลกระทบของมลพิษต่อระบบนิเวศ	ปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๐๐
		ปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๔๐
		ตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งและสิ่งแวดล้อมทางทะเลทั่วประเทศ	ทส. (คพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕๑.๘๐
		จัดทำและรักษาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO ๑๔๐๐๑ อย่างต่อเนื่อง	กฟผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	งบประมาณประจำปี กฟผ.
		ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศโดยรอบโครงการ (ด้านทรัพยากรนิเวศในน้ำและผลิตผลชีวภาพทางทะเลของทำเทียมเรือนถ่านน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับโรงไฟฟ้าพลังความร้อนกระบี่)	กฟผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๑.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		จัดให้มีระบบหรือช่องทางการมีส่วนร่วมของชุมชนประชาชนในการติดตามตรวจสอบผลกระทบของมลพิษต่อระบบนิเวศจากโรงไฟฟ้า	กฟผ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๕๐
	๒.๒.๒.๖ ทบทวนหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ และกฎหมาย เพื่อกำหนดแนวทางในการหยุดยั้งการทำลายระบบนิเวศ	ทบทวนและปรับปรุงหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่อาจมีผลกระทบกับความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความสำคัญและพื้นที่วิกฤตทางความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึง ระบบนิเวศที่มีความเปราะบางและอาจได้รับผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช.) กษ. วท. สธ. อก. พน.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
๒.๒.๓ ส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยมีส่วนร่วมของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	๒.๒.๓.๑ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยคำนึงถึงศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศและการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ศึกษาศักยภาพในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติ พื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ที่มีความสำคัญทางระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ และกำหนดมาตรการในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการให้บริการระบบนิเวศและการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ทส. (สผ. อส. สผก.) กก. (กรมการท่องเที่ยว ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕.๐๐
		จัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่สำคัญเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๒.๐๐
		ส่งเสริมการปลูกสตอเบอรี่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● การประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวที่มีระบบนิเวศวิทยาแนวปะการังน้ำตื้น	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐
	๒.๒.๓.๒ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการท่องเที่ยวในการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	● เสริมสร้างสมรรถนะชุมชนและผู้ประกอบการในท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญ พื้นที่ชุ่มน้ำและระบบนิเวศประเภทอื่น	ทส. (อส. ทช.) กก. (กรมการท่องเที่ยว ททท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
๒.๒.๔ ควบคุมและจัดการประชากรของพืชและสัตว์ให้มีความสมดุลกับระบบนิเวศ รวมทั้งป้องกันภัยคุกคามจากโรคอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	๒.๒.๔.๑ สำรวจและเฝ้าระวังโรคติดต่อที่สำคัญและสร้างมาตรการควบคุมป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์สู่สัตว์ และสัตว์สู่คน	● พัฒนาระบบการเฝ้าระวังโรคและพัฒนานักระบาดวิทยาภาคสนามด้านสัตว์ป่า	ทส. (อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
		● สำรวจและเฝ้าระวังโรคติดต่อสำคัญในสัตว์ป่า และปศุสัตว์	ทส. (อสส. อส.) กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● สำรวจและศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์ก่อโรคในปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● โครงการนำร่องเพื่อผลิตวัคซีนและชุดทดสอบโรคในปศุสัตว์เพื่อป้องกันการคุกคามทรัพยากรชีวภาพ	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
	๒.๒.๔.๒ เฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่และเชื้อดื้อยา	● ป้องกันและควบคุมโรคอุบัติใหม่ในธรรมชาติ	ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● สำรวจและเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาในปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๒.๕๐

๒.๓ แผนปฏิบัติการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

เป้าหมาย

๑. ภายในปี ๒๕๖๔ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มขึ้นในทุกระดับ

๒. ภายในปี ๒๕๖๔ ลดการสูญเสียระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำลงอย่างมีนัยสำคัญเพื่อให้มีการใช้ประโยชน์บริการจากระบบนิเวศ และเกื้อกูลต่อการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตัวชี้วัด

๑. ภายในปี ๒๕๖๓ มีเครื่องมือ/กลไกการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในระดับจังหวัด

๒. ภายในปี ๒๕๖๔ มีแผน/มาตรการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศอย่างน้อยร้อยละ ๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๓.๑ บูรณาการเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบาย แผน เครื่องมือ กลไก และเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	๒.๓.๑.๑ สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ระดับชาติ และ/หรือแรมซาร์ไซต์ พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปผสมผสานสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	● การจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐
		● จัดทำแผนแม่บทชุมชนเพื่อฟื้นฟูพื้นที่หนองหารอย่างมีส่วนร่วม	สถาบันการศึกษา (มก.) กษ. (ประมงจังหวัดสกลนคร กรมชลประทาน) เทศบาล/อบต.	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๐๐
		● การวางแผนเขตการใช้ที่ดินเพื่อบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ	กษ. (กรมพัฒนาที่ดิน)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
	๒.๓.๑.๒ จัดทำ ปรับปรุง ทบทวน เครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	● ทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการ อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๕๐
		● ประเมินประสิทธิภาพการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar site ของ ประเทศไทย) ตามมติที่ประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ สมัยที่ ๑๒	ทส. (สผ. อส. ทช. ปม.) มท. (อปท.) ชุมชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๓.๒ เสริมสร้างสมรรถนะหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ อย่างยั่งยืน	๒.๓.๒.๑ รวบรวม จัดทำ และสนับสนุน แนวทางปฏิบัติและคู่มือสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	● จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติที่ดีในการคุ้มครอง อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑	๒.๐๐
		● จัดทำคู่มือการอนุรักษ์/ฟื้นฟูระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๒-๒๕๖๓	๑.๐๐
		● จัดทำคู่มือมาตรฐานการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๒	๐.๕๐
	๒.๓.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	● จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์การทำงานของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ. สส.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๐.๕๐
๒.๓.๓ จัดทำและขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญ	๒.๓.๓.๑ สำรวจ จัดทำและขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในระดับต่างๆ	● สำรวจและจัดทำทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำระดับจังหวัด	ทส. (สผ. ทน. ทสจ.) มท. (อปท.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๕.๐๐
		● เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar site) ในทะเบียนของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
๒.๓.๔ เฝ้าระวังและติดตามภัยคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	๒.๓.๔.๑ ควบคุมและป้องกันพื้นที่ชุ่มน้ำจากกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น การขยายตัวของชุมชน การประมงเกินขีดจำกัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ภาวะมลพิษ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	● ติดตามตรวจสอบสถานภาพพื้นที่แรมซาร์ไซต์	ทส. (สผ.)	๒๕๖๒-๒๕๖๓	๕.๐๐
		● ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่เกษตรรอบหนองหาร	สถาบันการศึกษา (มก.) สภาเกษตรกร จังหวัด สกลนคร เกษตรและ สหกรณ์จังหวัดสกลนคร หอการค้าจังหวัดสกลนคร	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐

๒.๔ แผนปฏิบัติการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน

เป้าหมาย

๑. ภายในปี ๒๕๖๓ มีการจำแนกชนิดและการจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศต่างๆ
๒. ภายในปี ๒๕๖๓ มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีลำดับความสำคัญสูงและเส้นทางการแพร่ระบาดที่สำคัญ

ตัวชี้วัด

๑. มีการจัดทำทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศหลักที่สำคัญของประเทศไทย อย่างน้อย ๑ ทะเบียน พร้อมมาตรการในการป้องกัน ควบคุม กำจัด และ/หรือใช้ประโยชน์ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศนั้น
๒. มีมาตรการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศที่สำคัญของประเทศ อย่างน้อย ๕ ชนิด
๓. มีมาตรการ และ/หรือวิธีการที่สำคัญในการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเข้ามาในประเทศ

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๔.๑ จำแนก ระบุ และ จัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และ เส้นทางการแพร่ระบาด ควบคุมหรือกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง และดำเนินมาตรการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาดเพื่อป้องกันการนำเข้า และการตั้งถิ่นฐานที่รุกราน	๒.๔.๑.๑ จัดทำทะเบียน จัดลำดับความสำคัญ และกำหนดมาตรการเพื่อ ป้องกัน ควบคุม กำจัด และ/หรือได้ ประโยชน์ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงและใน ระบบนิเวศต่างๆ	ปรับปรุงมาตรการและทะเบียนของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทยให้เป็นปัจจุบัน	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐	-
		ศึกษาและจัดลำดับความสำคัญของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ควรป้องกัน ควบคุม กำจัดและ/หรือใช้ประโยชน์ และกำหนดมาตรการในการจัดการชนิดพันธุ์เหล่านั้น	ทส. (สผ. อส.) กษ. (กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมชลประทาน)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		สำรวจ จัดทำทะเบียน และกำหนดมาตรการการจัดการของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในระบบนิเวศต่างๆ	ทส. (สผ. อส.) กษ. (กรมประมง กรมวิชาการเกษตร คค. (กรมเจ้าท่า)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๑.๐๐
		ป้องกันและควบคุมวัชพืชน้ำ	กษ. (กรมชลประทาน กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● แผนการปฏิบัติงานกำจัดผักตบชวาและวัชพืชน้ำ	คค. (กรมเจ้าท่า)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● ศึกษาและประเมินชนิดพันธุ์ต่างถิ่น รวมถึงจัดลำดับชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในพื้นที่อนุรักษ์	ทส. (อส.) สถาบันการศึกษา กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● สำรวจชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและจัดลำดับตามหลักเกณฑ์การจัดกลุ่มชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม กำจัดของประเทศไทย	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		● การศึกษาและประเมินชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในสวนพฤกษศาสตร์ สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดี และสวนรวมพรรณไม้ป่า ๑๖ สวน	ทส. (อส.) สถาบันการศึกษา อปท.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
	๒.๔.๑.๒ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์เส้นทางและ/หรือวิธีการที่สำคัญ ในการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเข้ามาในประเทศไทย และดำเนินมาตรการในการจัดการเส้นทางและ/หรือวิธีการแพร่ระบาดนั้น	● ศึกษาเส้นทางและ/หรือวิธีการสำคัญของการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ที่มีลำดับความสำคัญสูง และผลักดันการดำเนินงานตามมาตรการในการจัดการเส้นทางและ/หรือวิธีการในการแพร่ระบาดที่สำคัญในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงในส่วนที่ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายของพืช	ทส. (อส. ปม. อสพ. สผ.) กษ. (กรมประมง กรมวิชาการเกษตร) กค. (กรมศุลกากร) มท. (สธ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
		● ศึกษาวิจัย เพื่อป้องกันการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นผ่านทางเส้นทางแพร่ระบาดที่สำคัญ โดยเฉพาะชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ถูกนำเข้าเป็นสัตว์เลี้ยง สัตว์และปลาสวยงาม ตลอดจนเหยื่อและอาหารที่มีชีวิต เพื่อวางมาตรการและกลไกภายในประเทศให้สามารถควบคุมและจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับความสำคัญสูง	ทส. (ทช.) คค. (กรมเจ้าท่า) กษ. (กรมประมง) วท. (อพวช.) สถาบันการศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ติดตามตรวจสอบชนิดพันธุ์ต่างถิ่น จากการนำเข้าโดยไม่เจตนา โดยเฉพาะจากการขนส่งและคมนาคม	คค. (ทอท. กทท.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง) คค. (กรมเจ้าท่า) ทส. (อส.) และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
	๒.๔.๑.๓ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านการนำชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานหรือมีแนวโน้มรุกรานไปใช้ประโยชน์	ศึกษา วิจัยความหลากหลายชนิดการเจริญเติบโต และผลผลิตของชนิดพันธุ์พืชต่างถิ่น	วท. (วว.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๔.๐๐
		ศึกษาเทคนิคและแนวทางการผลิตพลังงานทดแทน และวัสดุบำรุงดินจากชนิดพันธุ์พืชต่างถิ่นรุกรานและพืชน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำ	วท. (วว.)	๒๕๖๐	๓.๐๐
		ศึกษาวิจัยเก็บเกี่ยวและการพัฒนาเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยวชนิดพันธุ์พืชต่างถิ่นรุกรานและพืชน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อนำมาผลิตพลังงานทดแทนและวัสดุบำรุงดิน	วท. (วว.)	๒๕๖๐	๑๕.๐๐
		ศึกษาวิจัยการผลิตพลังงานทดแทนและวัสดุบำรุงดินจากชนิดพันธุ์พืชต่างถิ่นรุกรานและพืชน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างเต็มรูปแบบ	วท. (วว.)	๒๕๖๒-๒๕๖๔	๒๐.๐๐
	๒.๔.๑.๔ เผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและเสริมสร้างสมรรถนะให้กับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนให้สามารถให้ข้อมูล ตรวจสอบ ป้องกัน เฝ้าระวัง ควบคุม และกำจัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่	จัดตั้งและดำเนินการศูนย์การเรียนรู้และควบคุมผลกระทบจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	สถาบันการศึกษา (มม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๔๐.๐๐
		การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำคู่มือการดูแลจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น (both exotic and invasive alien species) ในสวนพฤกษศาสตร์	ทส. (อสพ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	รุกราน เส้นทางเข้ามาของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และการลักลอบนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	● การจัดทำช่องทางและสร้างเครือข่ายการแจ้งข้อมูลชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	ทส. (สผ. อส. ปม. อสพ. อสส.) วท. (อพวช. สวทช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมชลประทาน กรมปศุสัตว์) มท. (อปท.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		● จัดทำเครื่องมืออย่างง่ายสำหรับการจำแนกชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. อส. อสพ.) วท. (อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์) ทก. สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐

๒.๕ แผนปฏิบัติการจัดการความปลอดภัยทางชีวภาพ

เป้าหมาย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกฎระเบียบตามหลักการระมัดระวังล่วงหน้าในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบข้อบังคับ และกลไก เพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน โดยให้สอดคล้องตามพันธกรณีของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ

ตัวชี้วัด

๑. มีแนวทางปฏิบัติที่ปรับปรุง และการใช้เครื่องมือ กลไก ในการกำกับดูแลเรื่องความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ให้กับหน่วยงาน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสำหรับประเทศไทย
๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำหลักการระมัดระวังล่วงหน้าในการกำกับดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบข้อบังคับ และกลไก เพื่อใช้ในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๕.๑ วางระบบแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม และผลักดันให้มีการดำเนินการตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ พ.ศ.	๒.๕.๑.๑ การอนุวัติการตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และพิธีสารนาโงยา – กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาฯ	• อนุวัติการตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และพิธีสารนาโงยา-กัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยการรับผิดและชดใช้ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๓๐
		• ศึกษานโยบาย/มาตรการควบคุมดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพในการใช้ประโยชน์จุลินทรีย์ดัดแปลงพันธุกรรมที่ไม่ก่อโรคในสภาพควบคุมระดับอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับพันธกรณีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ	วท. (สวทช. ศช.) อก. (กรมโรงงานอุตสาหกรรม)	๒๕๖๐	๑.๐๐
	๒.๕.๑.๒ จัดเตรียมกฎเกณฑ์และแนวทางในเรื่องการรับผิดและชดใช้เมื่อเกิดความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการขนส่ง	• จัดทำเกณฑ์การประเมินมูลค่าความเสียหายและแนวทางการชดใช้ความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพจากการใช้ประโยชน์จากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๓.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	การนำผ่าน การดูแล และการใช้ สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้าย ข้ามพรมแดน	สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตาม แนวทางระมัดระวังล่วงหน้าในการกำกับ ดูแลสิ่งมีชีวิต ดัดแปลงพันธุกรรมที่เคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนได้อย่าง ปลอดภัย	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๐๐
	๒.๕.๑.๓ เสริมสร้างสมรรถนะด้านความ ปลอดภัยทางชีวภาพ และการอนุวัติการ ตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความ ปลอดภัยทางชีวภาพแก่หน่วยงานต่างๆ รวมทั้ง เอกชน และประชาชน	เสริมสร้างสมรรถนะการดำเนินงานตามพันธกรณี ของพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทาง ชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๕๐
		เสริมสร้างความรู้ด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ สำหรับระดับนักวิชาการนักวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน	วท. (ศช.)	๒๕๖๐	๒.๐๐
		เสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานในการควบคุม กำกับดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิต ดัดแปลงพันธุกรรม	วท. (ศช.) วช. สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		ฝึกอบรมความปลอดภัยทางชีวภาพด้านปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		โครงการปรับปรุงห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์การเก็บ รักษาเชื้อพันธุ์และเซลล์ให้เป็นไปตามหลักความ ปลอดภัยทางชีวภาพ	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ และบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว

๓.๑ แผนปฏิบัติการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรม

- เป้าหมาย**
๑. ภายในปี ๒๕๖๓ มีกลไก และกฎระเบียบในการให้อนุญาตเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในหน่วยงานหลักของประเทศ
 ๒. ภายในปี ๒๕๖๓ บูรณาการกลไกเพื่อบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม
 ๓. ภายในปี ๒๕๖๔ ประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่นมีการจัดทำกลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

- ตัวชี้วัด**
๑. ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานหลักของประเทศที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม มีการจัดทำหรือปรับปรุงกลไกการให้อนุญาตเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
 ๒. มีการบูรณาการกลไกบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม
 ๓. มีการจัดทำกลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมในประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่น

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๓.๑.๑ ปกป้องคุ้มครองและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุด	๓.๑.๑.๑ วิเคราะห์ ช่องว่างและความเชื่อมโยงของกฎหมายและหน่วยงานภายในประเทศที่มีความสำคัญในการดำเนินงานเรื่องการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์	● ทบทวนกฎระเบียบ กลไก จำแนกระบุและประสานงานเพื่อกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบเพื่อรองรับพันธกรณีตามพิธีสารนาโงยาฯ	ทส. (สผ. ปม. อส. ทช. อสพ. อสส.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) วท. (ศช. วว.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ศึกษาและจัดทำแนวทางการปรับปรุง แก้ไข การบริหารจัดการการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ภายในประเทศ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามพิธีสารนาโงยาฯ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐	๑.๕๐
	๓.๑.๑.๒ เร่งรัดให้มีการจัดทำและปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกลไกในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ การใช้ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรพันธุกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อปกป้องคุ้มครองแหล่งและทรัพยากรพันธุกรรม	สนับสนุนการจัดทำและปรับปรุงกฎระเบียบและกลไกของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุกรรม	ทส. (สผ. ปม. อส. ทช. อสพ. อสส.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) วท. (ศช. วว.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์) วธ. (สวธ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๓.๐๐
	๓.๑.๑.๓ บูรณาการกลไกบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม	ศึกษาเพื่อจัดทำกลไกและแนวทางการดำเนินงานในการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบ เรื่องการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในระดับระหว่างประเทศ	ทส. (สผ. ปม. อส. ทช. อสพ. อสส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์) วท. (ศช. วว.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) พณ. (กรมทรัพย์สินทางปัญญา)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ศึกษาและจัดทำแนวทางในการบูรณาการกลไกบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร พันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ทส. (สผ. ปม. อส. ทช. อสพ. อสส.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์) วท. (ศช. วว.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) พณ. (กรมทรัพย์สินทางปัญญา)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๓.๐๐
		ศึกษาแนวทางการจดทรัพย์สินทางปัญญาของสัตว์พันธุ์ใหม่ที่ปรับปรุงพันธุ์จากสัตว์พื้นเมือง	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๘๐
	๓.๑.๑.๔ ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ ตามระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔	กำกับดูแลงานวิจัยและจริยธรรมการใช้สัตว์เพื่อการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ องค์การสวนสัตว์ โดยสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔	ทส. (อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		จัดทำ/ปรับปรุงกลไกและกฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากร พันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ในหน่วยงานของรัฐและสถาบันวิจัย ให้สอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจาก	ทส. (สผ. ปม. อส. ทช. อสพ. อสส.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์) วท. (ศช. วว.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔	กรมประมง กรมปศุสัตว์ วธ. (สวธ.) หน่วยงานของรัฐและ สถาบันวิจัยอื่นที่มีงานวิจัย เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และ ใช้ประโยชน์ทรัพยากร ชีวภาพ		
		จัดทำกลไกและกฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ภายใต้เครือข่ายสถาบันการอุดมศึกษาที่มีการเรียนการสอนและงานวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ	ศธ. (สกอ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๕.๐๐
	๓.๑.๑.๕ เสริมสร้างสมรรถนะภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะประชาคมวิจัยและชุมชนท้องถิ่นในการจัดทำกลไกและกฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	เผยแพร่และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นที่มีกิจกรรมอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. ปม. ทช.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมการข้าว) วท. (ศช.) มท. (กรมการพัฒนาชุมชน) อพ.สธ.	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๔.๐๐
		ส่งเสริมการจัดทำกลไกและกฎระเบียบเรื่องการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์ในชุมชนท้องถิ่นและประชาคมวิจัย	ทส. (สผ. ปม.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมการข้าว)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๒.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
			กรมส่งเสริมการเกษตร) วท. (ศช.) มท. (กรมการพัฒนาชุมชน) อพ.สธ.		

๓.๒ แผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

เป้าหมาย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพกลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด มีมาตรการและกลไกการนำผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้จากผลิตภัณฑ์ชีวภาพกลับคืนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๓.๒.๑ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่า	๓.๒.๑.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่ โดยอาศัยองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่	● ศึกษาการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจในป่าชายเลน	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๒๖
		● ปรับปรุงสายพันธุ์พืชเพื่อพัฒนาศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจ	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๐.๘๐
		● โครงการพัฒนาเครื่องดื่มน้ำจากพืชในท้องถิ่น	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐	๐.๗๙
		● การศึกษาลักษณะทางกายภาพ ชีวเคมี และพันธุกรรมของเชื้อพันธุ์แบคทีเรีย ไวรัส และพันธุกรรมของเซลล์ที่ใช้ในการผลิต ควบคุมคุณภาพ และพัฒนาชีวภัณฑ์สำหรับสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๔.๗๐
		● โครงการพัฒนาไวรัสสายพันธุ์ท้องถิ่นเพื่อผลิตวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐
		● โครงการใช้ประโยชน์จากโคพื้นเมืองไทยเพื่อผลิตโคพื้นฐานไทยแท้	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๑๐
		● โครงการพ่อและแม่กระบือพันธุ์ดีประจำหมู่บ้าน	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๕๐
		● โครงการใช้ประโยชน์จากแพะพื้นเมืองไทยเพื่อผลิตแพะพื้นฐานแดงสุราษฎร์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๖๕

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ พัฒนาศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่นที่มีอยู่ โดยอาศัยองค์ความรู้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นหรือประชาชนในพื้นที่และผสมผสานกับเทคโนโลยีใหม่	สถาบันการศึกษา (มวล.)	๒๕๖๓-๒๕๖๔	๒.๐๐
		วิจัยเพื่อปรับปรุงบัญชีรายชื่อสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดพันธุ์ที่อนุญาตเพาะพันธุ์ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้สอดคล้องกับการใช้ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	สถาบันการศึกษา (มม.)	๒๕๖๐	๑.๕๐
		ส่งเสริมการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่แห้งแล้ง	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๔	๐.๕๐
		การทดสอบสายพันธุ์สตอเบอร์โดยวิธีโมริโกล่า (MOLEXULAR)	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		วิจัยสายพันธุ์จุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในขี้เฝ้ายโคขุนและโคพื้นเมือง	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๕๐
		สำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรป่าเต็งรัง	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๑.๐๐
		ศึกษานิเวศวิทยาและการย้ายปลูกลาเคน Pamotrematinctorum เพื่อผลิตสีย้อมผ้าไหม	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๖๙
	๓.๒.๑.๒ ศึกษาเพื่อการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้/ภูมิปัญญา	พัฒนาส่งเสริมอาชีพจากการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของสัตว์พื้นเมือง ผลิตเป็นสินค้าและบริการชุมชน ต่อยอดเป็นเชิงธุรกิจ	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● ศึกษาพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากทรัพยากรชีวภาพทางด้านปศุสัตว์เชิงพาณิชย์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		● โครงการพัฒนาแปลงไม้ผลเศรษฐกิจและไม้ดอกเขตหนาวที่มีศักยภาพบนภูทับเบิกสถานีวิจัยเพชรบูรณ์	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๑.๕๐
		● พัฒนาผลิตภัณฑ์จากราไคเคน	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๒๙
	๓.๒.๑.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการเกษตร รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ทดแทนการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ	● สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีชีวภาพเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการพัฒนาชีววิทย์ปราบศัตรูพืช	วท. (สวทช. ศช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐
		● วิจัยพัฒนาและประยุกต์ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในการจัดการโรคพืช ศัตรูพืชและส่งเสริมการเจริญเติบโตพืช	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
		● การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของสารสีในกลุ่มแคโรทีนอยด์ชนิดที่มีค่าเชิงเศรษฐกิจในสิ่งมีชีวิตกลุ่มจุลชีพสาหร่ายและพืชพรรณไม้น้ำที่มีอยู่ในระบบนิเวศทะเลและชายฝั่ง และการประยุกต์ใช้เป็นเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ในครัวเรือน	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐
		● ผลิตภัณฑ์อนุภูมิคุ้มกันกระป๋องปลักและกระป๋องนมด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕.๕๐
๓.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ	๓.๒.๒.๑ ศึกษากลไกและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ	● พัฒนากฎหมายสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		● การรวบรวม วิเคราะห์งานวิจัยหรือด้านกฎหมาย (ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม ข้อกฎหมายหรือการทำแผนที่สิทธิบัตร)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๓.๒.๒.๒ เสริมสร้างสมรรถนะในการพึ่งพาตนเองของชุมชนด้านเทคโนโลยีการผลิต และการตลาด ในการใช้ประโยชน์และการสร้างผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการพัฒนาบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมให้เข้มแข็งในการผลิตสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน	● ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (ศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		● การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔๕.๐๐
		● บริหารจัดการศูนย์ส่งเสริมธุรกิจจากทรัพยากรชีวภาพ	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๒.๕๐
		● ส่งเสริมช่องทางและสร้างโอกาสทางการตลาด	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๒.๐๐
		● ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนทางด้านการเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเอง	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๓	๐.๓๘
		● การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าชายเลนและทรัพยากรทางทะเล/การพัฒนาและยกระดับสินค้าชุมชนจากทรัพยากรป่าชายเลนสัตว์ทะเล	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๒.๐๐
		● โครงการคุณค่าสมุนไพรสร้างสุขอนามัยแก่ชุมชน	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๒	๐.๖๒
	๓.๒.๒.๓ พัฒนาสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศโดยใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นฐานการผลิต การบริโภคสีเขียว การสร้างนวัตกรรม และการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ	● ศึกษาความคุ้มค่า จากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการสนับสนุน	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● พัฒนา Business @ Biodiversity Platform และ Business & Biodiversity Check (การตรวจประเมินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๘.๔๖
	๓.๒.๒.๔ ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนสำหรับการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์	● สนับสนุนให้มีการนำผลการวิจัย และส่งเสริมถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ระหว่างหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และผู้ประกอบการ	ทส. (สพภ.) วท. (สวทช. วว.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	และพัฒนาการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน				
	๓.๒.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจชีวภาพให้เกิดความร่วมมือ แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ความเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ และสร้างโอกาสในการเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิต การตลาด และผลิตภัณฑ์ รวมถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น	● ส่งเสริมธุรกิจเชิงพาณิชย์ (พัฒนาผลิตภัณฑ์และจับคู่ธุรกิจ) ● ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจเชิงลึก รายธุรกิจ (ข้อมูลเศรษฐกิจ กรณียพิพาท ข้อกีดกันทางการค้า) ● ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-Economy Academy) เพื่อฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนความรู้ในการประกอบธุรกิจชีวภาพ	ทส. (สพภ.) ทส. (สพภ.) ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘.๐๐ ๑๐.๐๐ ๒.๕๐
๓.๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนา กลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากบริการทางนิเวศและการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	๓.๒.๓.๑ ส่งเสริมและพัฒนา กลไกการนำผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรมและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพคีนสู่แหล่งกำเนิดชีวภาพและนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งพันธุกรรมและส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	● ศึกษาและพัฒนา กลไกการนำผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพคีนสู่แหล่งกำเนิด เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ● จัดทำมาตรการ/กลไกทางการเงินหรือเงินอุดหนุนจากผู้ได้รับประโยชน์ไปยังผู้รักษาทรัพยากร	ทส. (สผ. สพภ.) ทส. (อส. ปม. ทช.) ชุมชนท้องถิ่น	๒๕๖๒-๒๕๖๓ ๒๕๖๒-๒๕๖๔	๔.๐๐ ๓.๐๐
	๓.๒.๓.๒ พัฒนาฉลากสินค้าและตรารับรองผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● พัฒนารูปแบบฉลากสิ่งแวดล้อมประเภทที่ ๒ แบบรับรองตนเองสำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชน พื้นที่ภาคกลาง	ทส. (สส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๔.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		พัฒนาส่งเสริมฉลากสิ่งแวดล้อมประเภทที่ ๒ แบบรับรองตนเองสำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สส.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๔.๐๐
		การพัฒนามาตรฐานและการตรวจประเมินตราส่งเสริมและรับรองผลิตภัณฑ์ชีวภาพ (BIO ECONOMY)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาศักยภาพและระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

๔.๑ แผนปฏิบัติการจัดการองค์ความรู้และฐานข้อมูล

- เป้าหมาย**
๑. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกลไกในการบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพและองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 ๒. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง
 ๓. ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เทศบาลทุกระดับมีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเมืองอย่างเป็นระบบ

- ตัวชี้วัด**
๑. มีองค์กรกลางในการขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
 ๒. เชื่อมโยงและขยายเครือข่ายกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความหลากหลายทางชีวภาพครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ๓. มีกลไกการนำองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้กำหนดนโยบายและแผนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
 ๔. มีฐานข้อมูลเฉพาะเรื่องในประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง
 ๕. จำนวนเทศบาลที่มีการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๔.๑.๑ พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล	๔.๑.๑.๑ ศึกษา สํารวจสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ รวบรวมข้อมูลและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ ฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง พื้นที่คุ้มครอง และชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ	● จัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ (Biobank) ระดับชาติ ให้ครอบคลุมพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ รวมถึงข้อมูลบัญชีรายการทรัพยากรชีวภาพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ทส. (สผ. สพภ. อส. ปม. ทช. อสส. อสพ.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		รวบรวมและปรับปรุงข้อมูลชนิดพันธุ์ในประเทศไทยให้เป็นปัจจุบัน ทั้งชนิดพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ และเผยแพร่ในระบบเครือข่ายข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. อส ปม. ทช. อสส อสพ.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์) วท. (อพวช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๘.๐๐
		สำรวจและจัดทำข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่วิกฤตทางความหลากหลายทางชีวภาพ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๔.๐๐
		การจัดทำระบบชีวสารสนเทศ (Bioinformatics) ในสัตว์ และจุลินทรีย์ในสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๔.๙๐
		จัดทำระบบฐานข้อมูลกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพด้านปศุสัตว์ (CHM)	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๕๐
		พัฒนาระบบสารสนเทศองค์ความรู้ดิจิทัลภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๐๐
		การจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		การจัดทำฐานข้อมูลความหลากหลายของข้าวพันธุ์พื้นเมืองและผักพื้นบ้าน	กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว สวก.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่น ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก	กษ. (กรมพัฒนาที่ดิน)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙.๐๐
		● จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศความหลากหลายทางชีวภาพด้านการประมงให้มีความครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน อีกทั้งสามารถบูรณาการและเชื่อมโยงกันได้ระหว่างหน่วยงาน	กษ. (กรมประมง)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๕.๐๐
		● จัดทำระบบฐานข้อมูลแนวเขตป่าไม้และกิจกรรมในเขตป่าไม้ในระบบภูมิสารสนเทศ	ทส. อปท. กษ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● จัดทำฐานข้อมูลอนุกรมวิธานด้านความหลากหลายทางชีวภาพท้องถิ่น	ทส. (สผ. สสภ. ทสจ.) อปท. สถาบันการศึกษา เครือข่ายภาคประชาชน	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● ปรับปรุงข้อมูลสถานภาพชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ของประเทศไทย (Thailand's red data)	ทส. (สผ. อส.) วท. (อพวช.) กษ. (กรมประมง กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๙๐
		● จัดทำทะเบียนรายการชื่อชนิดพันธุ์ในประเทศไทย (Checklist) โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความสำคัญ	ทส. (สผ. อส. ปม. อสส. อสพ.) วท. (อพวช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๖.๐๐
		● โครงการพรรณพฤษชาติแห่งประเทศไทย (Flora of Thailand)	ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๕๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● จัดทำรายชื้อพรรณไม้แห่งประเทศไทย (เต็ม สมิตินันท์) ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชัน (Application)	ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๔.๐๐
		● ประเมินสถานภาพพืชที่ถูกคุกคามในประเทศไทย	ทส. (สผ. อส. ปม. ทช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมประมง) วท. (อพวช. วว.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๓-๒๕๖๔	๒.๐๐
		● สำรวจ จัดจำแนก และประเมินสถานภาพชนิดพันธุ์ไม้ป่าในพื้นที่คุ้มครองตามบัญชีชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์	ทส. (อส. ปม.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● สำรวจ จัดจำแนก และประเมินสถานภาพชนิดพันธุ์ไม้ป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามบัญชีชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● ประเมินสถานภาพไม้หวงห้ามที่ถูกคุกคามในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		● สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพ จัดทำฐานข้อมูลและองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้อง (พืช สัตว์ แมลง เห็ดรา และไลเคน)	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๙.๐๕
		● โครงการความหลากหลายของพืชมีท่อลำเลียงบริเวณเขาหินปูนในเขตพรรณพืชตะวันตกเฉียงใต้	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๓.๐๓
		● โครงการพืชมีท่อลำเลียงบริเวณเขาหินปูนในวนอุทยานภูผาล้อม จังหวัดเลย	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๐.๒๑

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● โครงการใช้ประโยชน์และสถานภาพการกระจายพันธุ์ของแวงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๒๖
		● โครงการศึกษาและทบทวนอนุกรมวิธานพืชในประเทศไทย	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๘๓
		● โครงการพฤษศาสตร์พื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ในภาคเหนือตอนบน (ระยะที่ ๒ พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่)	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๙๒
		● โครงการสำรวจชนิดพันธุ์มดต่างถิ่นที่รุกรานสู่ป่าอนุรักษ์	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๑.๙๓
		● โครงการความหลากหลายทางชีวภาพและศักยภาพการเป็นพาหะนำโรคของแมลงรบกวนในประเทศไทย	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๓๘
		● สำรวจประเมินสถานภาพทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑,๒๔๔.๖๖
		● สำรวจประเมินสถานภาพทรัพยากรป่าชายเลน	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๘๕.๘๑
		● ติดตามสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละระบบนิเวศของประเทศ เน้นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม และนำเสนอในกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๐.๐๐
		● โครงการสำรวจและศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์ก่อโรคในปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพของไลเคนรอบพื้นที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ราช แพร่ หนองบัวลำภู และ อุทัยธานี	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๗๔
		สำรวจความหลากหลายชนิดและการใช้ประโยชน์สัตว์มีกระดูกสันหลังในพื้นที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดนครราชสีมาราช, แพร่, หนองบัวลำภู และอุทัยธานี	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๒๐
		สำรวจความหลากหลายทางชีวภาพของป่าไม้ในเมือง	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐ – ๒๖๖๔	๗.๕๐
		ศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของพืชกลุ่มเทอริโดไฟต์ (pteridophyte) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๒๐
		ศึกษาความหลากหลายของราที่อาศัยอยู่ร่วมกับสิ่งมีชีวิตในแนวปะการังบริเวณหมู่เกาะแสมสาร จังหวัดชลบุรี ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๑.๕๗

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๔.๑.๑.๒ เสริมสร้างสมรรถนะบุคลากร สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ท้องถิ่น และเครือข่าย ในการศึกษา สำรวจ และจัดเก็บข้อมูลสถานภาพ ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	● เสริมสร้างสมรรถนะเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและเทศบาลในพื้นที่ ในการสำรวจและติดตาม ตรวจสอบสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพใน พื้นที่	ทส. (อส. ทช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเทศบาลใน การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลความหลากหลายทาง ชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่	ทส. (สผ. อส. ทช. ทสจ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐
	๔.๑.๑.๓ จัดทำคลังข้อมูล (web portal) ด้านความหลากหลายทาง ชีวภาพ และทะเบียนรายการทรัพยากร ชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ เกี่ยวข้องตามมาตรฐานสากลที่สามารถ ใช้ในการอ้างอิงและแสดงถึงแหล่งที่มา ได้เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิ ประโยชน์ของประเทศ	● การจัดการข้อมูลในโครงการ ISIS (International Species Information System) และ ZIMS (Zoological information Management System)	ทส. (อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อให้บริการข้อมูลและ องค์ความรู้ทั้งในและต่างประเทศ (www.thaibiodiversity.org)	ทส. (สผภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๕.๐๐
		● สร้างและเผยแพร่คลังข้อมูลความหลากหลายทาง ชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำนโยบายระดับชาติ ในเรื่อง pollinator, ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และชนิด พันธุ์อพยพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๔.๑.๑.๔ ปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Clearing House Mechanism) และองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้ง ฐานข้อมูลสถานภาพขอบเขต แนวกันชน และแผนที่พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้ในทุกระดับ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระบบข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย	● ขยายการดำเนินกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความหลากหลายทางชีวภาพสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงเครือข่ายกลไกฯ	ทส. (สผ. ปม. สป.ทส.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๓.๐๐
		● การบริหารจัดการข้อมูลแบบบูรณาการของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วท. (สวทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● โครงการจัดทำระบบบัญชีรายการทรัพยากรพันธุกรรมที่ทรงคุณค่าเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (National Bio-Economy Database Clearing House)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖๐.๐๐
		● พัฒนาเว็บไซต์โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	ทส. (ทช.) สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๐๐
		● สนับสนุนหน่วยงาน สถาบันการศึกษาเผยแพร่ข้อมูลด้านอนุกรมวิธานผ่านกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	กษ. (กรมวิชาการเกษตร) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
๔.๑.๒ สนับสนุนการดำเนินงานและผลักดันการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์และธนาคารเชื้อพันธุพืช สัตว์และจุลินทรีย์ให้เป็นมาตรฐานสากล	๔.๑.๒.๑ สนับสนุนการจัดตั้งและเพิ่มสมรรถนะการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์และสวนพฤกษศาสตร์	● จัดตั้งและดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาพืชและสัตว์ทะเล	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๑๐.๖๐
		● เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตัวอย่างพรรณไม้	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● จัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา มหาราชฯ	สถาบันการศึกษา (มฟล.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๕.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● การจัดการและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ไลเคน มหาวิทยาลัยรามคำแหง	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๗๑
		● โครงการพัฒนาพิพิธภัณฑ์แมลง “KU Insect Park” สู่ระดับสากล	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐.๐๐
		● พัฒนาการพิพิธภัณฑ์แมลงของ อสพ. ระยะที่ ๑	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● การจัดตั้งสวนพฤกษศาสตร์ประจำภาค	ทส. (อส. ปม. อสพ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
	๔.๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและการดำเนินงานของธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์	● โครงการธนาคารอนุรักษ์เมล็ดพันธุ์พืชที่ถูกคุกคาม (Tree Bank) : กลุ่มต้นไม้	ทส. (อส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● โครงการจัดตั้งธนาคารพันธุกรรมสัตว์ (Animal Genetic Bank Project)	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๕๐.๐๐
		● โครงการจัดตั้งธนาคารจุลินทรีย์ทางสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๐.๐๐
		● จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์ชีววัสดุประเทศไทย (Thailand Bioresource Research Center, TBRC)	วท. (ศช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓๐.๐๐
		● โครงการคลังทรัพยากรชีวภาพและวัสดุวิจัยเทคโนโลยีชีวภาพ	วท. (วว.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๙.๕๐
		● การจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ทรัพยากรชีวภาพทางการแพทย์แห่งชาติ	สธ. (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๔.๑.๓ ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	๔.๑.๓.๑ จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียนในการส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาองค์ความรู้และบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงอนุกรมวิธาน	● ศึกษา กำหนดแนวทางและแผนงานในการจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพให้ครอบคลุมการพัฒนาองค์ความรู้บุคลากร การเผยแพร่ สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึง พัฒนาความรู้ด้านอนุกรมวิธานและฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.) วท. (สวทน.) กษ. สธ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● โครงการจัดตั้งสถาบันบริหารจัดการสวนสัตว์	ทส. (อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● สถาบันอนุรักษ์และวิจัยสัตว์ป่าหายาก	ทส. (อสส.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๘.๐๐
		● โครงการจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพปศุสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐.๐๐
	๔.๑.๓.๒ พัฒนาศูนย์ความรู้ความหลากหลายทางชีวภาพและศูนย์เรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● ศูนย์เรียนรู้ธรรมชาติวิทยาพืชและสัตว์ทะเล	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● ศูนย์เรียนรู้การใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๕.๐๐
		● โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพสตอเบอรี่และการรวบรวมสายพันธุ์อย่างน้อย ๖๐ สายพันธุ์	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		● โครงการจัดศูนย์เรียนรู้เรื่อง สตอเบอรี่โรงเรียนชาวสวนสตอเบอรี่เกษตรแบบยั่งยืน	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้และหน่วยงานถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์และผลิตภัณฑ์ในระบบการเกษตร	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๕๐
		● โครงการพัฒนาศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีสวนชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	สถาบันการศึกษา (มรภ.ลพ)	๒๕๖๐-๒๕๖๓	๐.๖๐
	๔.๑.๓.๓ ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรนักวิจัย และนักอนุกรมวิธานด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้ทัดเทียมกับนานาชาติ	● อบรมบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. อสพ. อส. ปม. ทช.) วท. (สวทช.) กษ. (กรมปศุสัตว์ กรมประมง) ศธ. (สพฐ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๑.๓๘
		● โครงการฝึกอบรมเกษตรกรและเยาวชน เรื่องการปลูกสตอเบอรี่แบบครบวงจร	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● จัดสรรทุนเล่าเรียนสาขานุกรมวิธานตามความต้องการของหน่วยงาน และจัดการฝึกอบรมและดูงานด้านอนุกรมวิธานอย่างต่อเนื่อง	สำนักงาน กพ. ทส. (อส. อสพ. อสส.) วท. กษ. (กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๔.๑.๓.๔ ส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และการศึกษาวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุกรมวิธาน		● พัฒนาบุคลากรด้านอนุกรมวิธานพืชและนักอนุกรมวิธานสมทบ	ทส. (อสพ. อส. สผ.) วท. (อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร) ศธ. (สถาบันการศึกษา)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๔.๐๐
		● ผลักดันให้เกิดการเพิ่มส่วนงานและตำแหน่งนักอนุกรมวิธานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้งานอนุกรมวิธานเป็นวิชาชีพพิเศษเป็นสาขาขาดแคลนโดยได้รับค่าตอบแทนพิเศษสำหรับวิชาชีพ	สำนักงาน กพ.	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑.๐๐
		● การวิจัยด้านอนุกรมวิธานพืชในระบบนิเวศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง พื้นที่อ่อนไหว และพื้นที่วิกฤตทางความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ. อส. ทช.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๗.๐๐
		● ศึกษาและทบทวนอนุกรมวิธานพืชวงศ์บัวในประเทศไทย	ทส. (อสพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒.๐๐
		● การวิจัยการใช้ประโยชน์พรรณไม้จากระบบนิเวศป่าบุง-ป่าทาม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	ทส. (อส) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๙๐
		● การวิจัยพรรณไม้สำคัญจากการอนุรักษ์ป่าดงพญาไฟในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	ทส. (อส) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๙๐
		● ศึกษาวิจัยชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามในแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ (เช่น โลเคิน)	ทส. (อส. ปม.) สธ. องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● การพัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า	ทส. (อส. ปม. อสพ.) วท. (วว. วช. อพวช.) กษ. (กรมวิชาการเกษตร สวก.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๖๒๕๔	๓.๕๐
		● ศึกษาวิจัย นิเวศวิทยา การชีวัดทางชีวภาพ และสารธรรมชาติของไลเคน	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐	๑.๙๘
		● การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของไลเคนในป่าชายเลนพื้นที่อ่าวไทยฝั่งตะวันออก และการจัดการฐานข้อมูล	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐	๑.๙๑
		● การศึกษารานในไลเคนและผลิตภัณฑ์	สถาบันการศึกษา (มร.)	๒๕๖๐	๐.๕๑
		● ศึกษาความหลากหลายชนิดของแมลงและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่คู้งบางกระเจ้า อ. พระประแดง จ. สมุทรปราการ	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๒.๕๐
		● การศึกษาความหลากหลายและฤทธิ์ทางชีวภาพของเชื้อแอคติโนมัยสีทที่อาศัยร่วมกับสิ่งมีชีวิตในทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๑.๐๐
		● โครงการศึกษาวิจัยการรวบรวมและประเมินลักษณะทางสัณฐานวิทยาของเชื้อพันธุกรรมพืช	กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● โครงการวิจัยเทคโนโลยีการอนุรักษ์เชื้อพันธุกรรมพืช ในธนาคารเชื้อพันธุพืชกรมวิชาการเกษตร	กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	-
		● โครงการวิจัยการประเมินคุณค่าและการใช้ประโยชน์ เชื้อพันธุกรรมพืช	กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● โครงการวิจัยการอนุรักษ์จุลินทรีย์ทางการเกษตรและ การใช้ประโยชน์	กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● โครงการวิจัยการใช้ประโยชน์จากจุลินทรีย์และ ผลิตภัณฑ์จากจุลินทรีย์เชิงพาณิชย์	กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	-
		● โครงการวิจัยการศึกษาและพัฒนาการคุ้มครองพันธุ์ พืชตามแผนปฏิบัติการประชาคมอาเซียน	กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐	-
		● โครงการวิจัยและพัฒนาการควบคุมการค้าระหว่าง ประเทศซึ่งชนิดพืชอนุรักษ์และพืชที่ใกล้สูญพันธุ์เพื่อการ ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● โครงการวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความหลากหลาย ทางชีวภาพของพืชในชุมชน	กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	-
		● โครงการวิจัยความหลากหลายทางพันธุกรรม และพฤกษเคมีของพืชพื้นเมืองทั่วไปที่มีศักยภาพใน ท้องถิ่น ในแปลงรวบรวมพันธุ์และ/หรือถิ่นที่อยู่อาศัย	กษ. (กรมวิชาการเกษตร)	๒๕๖๐-๒๕๖๑	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๔.๑.๓.๕ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	● สนับสนุนงานวิจัยด้านนิเวศวิทยา	วท. (สวทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	สถาบันการศึกษา (มวล.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● สำรวจชนิดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์น้ำและพันธุ์ปลาสัตว์ที่มีความทนทานต่อสภาวะความแห้งแล้ง ความร้อนและน้ำท่วมขัง และคัดเลือกและเพาะเลี้ยงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์น้ำ และพันธุ์ปลาสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศที่หลากหลาย	กษ. (กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมการข้าว) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● ศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบนิเวศเกษตร	ทส. (สผ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-
		● ศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างป่าไม้และพลวัตรของระบบนิเวศป่าไม้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ทส. (อส. ปม. ทช.) วท. (อพวช. วว.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
	๔.๑.๓.๖ ศึกษา ประเมินมูลค่าของเศรษฐกิจศาสตร์ของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ	● ประเมินมูลค่าพื้นที่ป่าชายเลนตามปัจจัยสิ่งแวดล้อม	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		● ประเมินค่าทรัพยากรป่าชายเลนและสัตว์ทะเล	สถาบันการศึกษา (มก.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	๑.๒๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๔.๑.๓.๗ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงเทคโนโลยีขั้นสูงและเทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการอนุรักษ์ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	สำรวจและรวบรวมข้อมูลของการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ใช้อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๕.๐๐
	๔.๑.๓.๘ สนับสนุนให้มีการศึกษาและพัฒนากลไกในการใช้องค์ความรู้และวิทยาการด้านต่างๆ รวมถึง มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และสังคม เข้าสู่การกำหนดทิศทาง นโยบาย มาตรการ และแผนในภาคส่วนและระดับต่างๆ	ศึกษาและพัฒนากลไกและแนวทางในการนำองค์ความรู้และวิทยาการด้านต่างๆ รวมถึง มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และสังคม เข้าสู่นโยบาย มาตรการ และแผนในระดับต่างๆ	ทส. (สผ. อส. ทช.) นร. (สศช.)	๒๕๖๑-๒๕๖๔	๗.๐๐
		สำรวจทัศนคติเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพในระดับนโยบาย เพื่อประเมินสถานการณ์ความตระหนักในสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สผ.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
๔.๑.๔ ส่งเสริมและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ ถ่ายทอด และพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง	๔.๑.๔.๑ ส่งเสริมและรักษาการใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศให้คงอยู่และใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนให้มีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง	ส่งเสริมการพึ่งพิงสมุนไพรจากป่าชายเลน	ทส. (ทช.)	๒๕๖๐	๐.๔๐
		สนับสนุนการวิจัยทรัพยากรชีวภาพบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ชุมชนใช้ประโยชน์ในระดับตำบล เช่น การใช้ประโยชน์ด้านอาหาร สุขภาพ การเกษตร และสิ่งแวดล้อม	วท. (สวทช.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนระหว่างชุมชน และประเทศเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในทางปฏิบัติ	ทส. กษ. พณ. วร. สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		● ดำรงรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) ทส. (อส. ปม.) สถาบันการศึกษา	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๖.๐๐
	๔.๑.๔.๒ ส่งเสริมการดำรงรักษาระบบนิเวศที่ชุมชนที่ใช้ความรู้ที่สืบทอดตามธรรมเนียมประเพณี จัดการและดูแลมาเป็นเวลานานอย่างยั่งยืน	● พัฒนาศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ (สำหรับคนเมือง)	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๒๐.๐๐
๔.๑.๕ จัดทำฐานข้อมูลและขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ	๔.๑.๕.๑ จัดทำข้อมูลรายการและฐานข้อมูล รวมถึงขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	● สำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (ปม.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๐.๒๕
		● จัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ	สถาบันการศึกษา (มรภ.ลพ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๒	๐.๓๐
		● โครงการขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุกรรมสัตว์	กษ. (กรมปศุสัตว์)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐
		● รวบรวมข้อมูลทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์	ทส. (สพภ.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๑๐.๐๐
		● ศึกษา รวบรวม และจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่ชุมชนใช้ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในประเภทต่างๆ อาทิ การเกษตรและอาหาร การแพทย์แผนไทย การอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์พื้นเมือง	ทส. (สผ. ปม. ทช.) กษ. (กรมส่งเสริมการเกษตร) วธ. (สวธ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) ชุมชนท้องถิ่น	๒๕๖๐-๒๕๖๔	-

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	๔.๑.๕.๒ ศึกษาและจัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีปฏิบัติที่ดีของชุมชนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้อง	วิเคราะห์และจำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้พื้นบ้าน การประดิษฐ์คิดค้นใหม่ และวิถีปฏิบัติของชุมชนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พร้อมจัดทำมาตรการเชิงนโยบายการบริหารจัดการ แนวทางปฏิบัติและคู่มือการดำเนินงานเพื่อเป็นกรณีตัวอย่างที่สามารถถ่ายทอดไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับชุมชน ประเทศ และระหว่างประเทศ	ทส. (สผ. ปม.) วธ. (สวธ.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๓.๐๐
		ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาจังหวัดเพชรบุรี	ทส. (สส.)	๒๕๖๐	๑.๒๐
		ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ	ทส. (สส.)	๒๕๖๑	๑.๒๐
	๔.๑.๕.๓ ส่งเสริมให้มีการปกป้องคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและชุมชน	ศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการปกป้องคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพและการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและชุมชน	ทส. (สผ. ปม. ทช.) สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยฯ) วธ. (สวธ.)	๒๕๖๑-๒๕๖๒	
		คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาและบริหารจัดการผลประโยชน์ (สนับสนุนชุมชนในการยื่นคำขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของชุมชน อาทิ การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI)	ทส. (สผก.)	๒๕๖๐-๒๕๖๔	๕.๐๐

คำย่อ

กก.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
กฟผ.	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
กค.	กระทรวงการคลัง
กต.	กระทรวงการต่างประเทศ
กทท.	การทำเรือแห่งประเทศไทย
กษ.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คค.	กระทรวงคมนาคม
คพ.	กรมควบคุมมลพิษ
ทก.	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ทช.	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
ททท.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ทน.	กรมทรัพยากรน้ำ
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ทสจ.	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
ทอท.	บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
นร.	สำนักนายกรัฐมนตรี
ปม.	กรมป่าไม้
พน.	กระทรวงพลังงาน
พณ.	กระทรวงพาณิชย์
มก.	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มช.	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มท.	กระทรวงมหาดไทย
มพล.	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มม.	มหาวิทยาลัยมหิดล
ม.ร.	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มรภ.บร.	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มรภ.ลพ.	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
มวล.	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
มสด.	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
วช.	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
วท.	กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
วธ.	กระทรวงวัฒนธรรม
วว.	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
ศช.	ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
ศธ.	กระทรวงศึกษาธิการ
สกว.	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
สกอ.	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
สจล.	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สธ.	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข
สป.ทส.	สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ส.ป.ก.	สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
สผ.	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สพฐ.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สพภ.	สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)
สวก.	สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)
สวทช.	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
สวทน.	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ
สวธ.	กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
สวรส.	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
สศช.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สส.	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
สสภ.	สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล
อปท.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อพวช.	องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
อพ.สธ.	สำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
อย.	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
อส.	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
อสพ.	องค์การสวนพฤกษศาสตร์
อสส.	องค์การสวนสัตว์
ออป.	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ภาคผนวก

ความเชื่อมโยงของแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔ กับ
(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความ หลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ	
มาตรการที่ ๑ สร้างความตระหนักและให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของความ หลากหลายทางชีวภาพ	
๑.๑) ส่งเสริมการศึกษา การเรียนรู้ ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเสริมสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพในทุกภาคส่วน ให้ตระหนักถึง ความสำคัญและคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพ และกระบวนการที่จะนำไปสู่ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๑.๑.๑-๑.๑.๑.๕
๑.๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตลอดจน ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑.๒ แนวทางปฏิบัติ ๑.๑.๒.๑-๑.๑.๒.๒
๑.๓) เสริมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของชุมชนท้องถิ่นและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะบทบาทสตรีในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๑.๑.๔
๑.๔) พัฒนาและผลักดันการดำเนินงานตามแนวทางในเรื่องของการสื่อสาร การให้ การศึกษา และการเสริมสร้างความตระหนักแก่สาธารณะ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน ทศวรรษแห่งความหลากหลายทางชีวภาพขององค์การสหประชาชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๖๓)	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑.๑ - ๑.๑.๒
มาตรการที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและ อนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ภูมิภาค อนุภูมิภาค และระหว่างภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในทุกระดับ รวมทั้ง พัฒนากลไกในการประสานการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ จัดตั้งและ เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๑ และ ๑.๒.๑.๖

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความ หลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๒.๒) เสริมสร้างสมรรถนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการความ หลากหลายทางชีวภาพ และในการอนุรักษ์ตามพันธกรณีของอนุสัญญา พิธีสาร และ ความตกลงที่เกี่ยวกับอนุรักษ์ พันธุ์ คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทาง ชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๗ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๓.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๒.๒
๒.๓) เสริมสร้างประสิทธิภาพและสมรรถนะในการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับ มาตรการ และกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ พันธุ์ คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๒
๒.๔) สอดแทรกการตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์ พันธุ์ คุ้มครอง และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เข้าสู่นโยบายและแผน ระดับชาติ ภาคส่วน องค์กร จังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๒.๑ และ ๑.๒.๒.๒
๒.๕) ส่งเสริมและสร้างมาตรการจูงใจในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมทั้ง ลดและขจัดแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดผลกระทบ ในทางลบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ในทุกระดับ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๓
๒.๖) พัฒนากลไกทางการเงินและกลยุทธ์ในการระดมทุน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ตามพันธกรณีและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพที่ ไทยเป็นภาคี	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๔
๒.๗) พัฒนากลไกในการเชื่อมโยงการดำเนินงานตามอนุสัญญาและความตกลงระหว่าง ประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๑.๕
มาตรการที่ ๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	
๓.๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาครัฐกิจและประชาสังคมในการ อนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๓.๒ และ ๑.๒.๓.๓
๓.๒) เสริมสร้างสมรรถนะ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและภาค ส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้าน การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในและนอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๓.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๓.๓ มาตรการ ๒.๓.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๒.๒

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความ หลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๓.๓) ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะของชุมชนเมืองและท้องถิ่นในการจัดทำแผนชุมชนด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๒.๒
๓.๔) สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์และถิ่นที่อยู่อาศัยในระดับท้องถิ่น	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๓.๒
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ	
มาตรการที่ ๑ อนุรักษ์ ฟื้นฟู และปกป้องคุ้มครองระบบนิเวศ ชนิดพันธุ์ และพันธุกรรม	
๑.๑) เพิ่มประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองและพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๑.๑-๒.๑.๑.๔
๑.๒) ลดอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติและดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรมให้สามารถดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการให้บริการทางนิเวศ เพื่อรองรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๒.๑-๒.๑.๒.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๓.๓ และ ๒.๓.๔
๑.๓) จัดทำกลไกในการปกป้องคุ้มครองและฟื้นฟูชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามตามทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๓ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๓.๑-๒.๑.๓.๔
๑.๔) อนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชเกษตร ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยง สายพันธุ์ป่าและพื้นเมือง จุลินทรีย์ รวมถึงชนิดพันธุ์อื่นที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และนิเวศวิทยา	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๔ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๔.๑-๒.๑.๔.๔
๑.๕) พัฒนาและผลักดันให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามเป้าหมายและแนวทางการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายและกลยุทธ์ระดับโลก	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๑.๑ , ๑.๒.๑ , ๑.๒.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๑ - ๒.๑.๕ , ๒.๒.๑, ๒.๔.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ - ๔.๑.๒
๑.๖) ส่งเสริมการผสมผสานการจัดการระบบนิเวศต่างๆ เข้าด้วยกัน สู่ภูมิทัศน์และชลทัศน์ที่กว้างกว่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการทางนิเวศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๖ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๖.๑

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความ หลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
มาตรการที่ ๒ อนุรักษ์ พื้นฟู และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	
๒.๑) สนับสนุนให้มีการถ่ายทอดเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพระดับประเทศ และผลักดันการจัดทำแผนความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ มาตรการ ๑.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๑.๒.๒.๒
๒.๒) สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติ พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปผสมผสานสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๓.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๑.๑-๒.๓.๑.๒
๒.๓) จัดทำและสนับสนุนการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในเขตเมืองและย่านชานเมือง และผสมผสานสอดแทรกเข้าสู่นโยบายและแผนของจังหวัด และท้องถิ่น	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๓.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๑.๑ มาตรการ ๒.๓.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๒.๑
มาตรการที่ ๓ ลดภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพและถิ่นที่อยู่อาศัย	
๓.๑) จัดการพื้นที่เกษตรกรรม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการป่าไม้ อย่างยั่งยืนและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นหลักประกันในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ และผนวกประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในมาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๑.๑-๒.๒.๑.๓
๓.๒) ควบคุมและป้องกันทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ และระบบนิเวศเปราะบางอื่น ที่อาจได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของชุมชน ภาวะมลพิษ การประมงเกินขีดจำกัด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๒.๑-๒.๒.๒.๕
๓.๓) ควบคุมและจัดการประชากรของพืชและสัตว์ให้มีความสมดุลกับระบบนิเวศ รวมทั้ง ป้องกันภัยคุกคามจากโรคอุบัติใหม่ที่มีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๔ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๔.๑-๒.๒.๔.๒
๓.๔) ผลักดันให้ประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพอยู่ในหลักเกณฑ์การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่สำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๒.๖

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความ หลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๓.๕) ผลักดันให้มีการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๓.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๓.๑.๒
๓.๖) วางระบบแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลการใช้สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมและผลักดันให้มีการดำเนินการตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ พ.ศ.	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๕.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๕.๑.๑-๒.๕.๑.๓
๓.๗) ผลักดันให้มีการดำเนินการตามมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๔.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๔.๑.๑-๒.๔.๑.๔
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว	
มาตรการที่ ๑ ปกป้องคุ้มครองและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุด	
๑.๑) เร่งรัดให้มีการจัดทำและปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกลไกในการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์ และติดตามตรวจสอบการใช้ทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม เพื่อปกป้องคุ้มครองแหล่งและทรัพยากรพันธุกรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๑.๑.๒-๓.๑.๑.๓ และ ๓.๑.๑.๕
๑.๒) จัดให้มีองค์กรกลางระดับประเทศเพื่อบริหารจัดการการเข้าถึง การแบ่งปันผลประโยชน์ และการติดตามตรวจสอบการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๑.๑.๓
๑.๓) ศึกษาวิเคราะห์ และเตรียมความพร้อมในการดำเนินการให้สถาบันพืชีสนเทศนาโง ยาวาด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๑.๑.๑
๑.๔) ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ ตามระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๑.๑.๔

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความ หลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๑.๕) ส่งเสริมและพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรมเพื่อการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งพันธุกรรม	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๓.๑-๓.๒.๓.๒
มาตรการที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	
๒.๑) พัฒนาและส่งเสริมให้มีการดำเนินการตามวิธีการปฏิบัติที่ดีในการผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร สุขภาพ และความเข้มแข็งของชุมชน	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๑.๑ มาตรการ ๒.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๓.๒
๒.๒) ส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการให้บริการของระบบนิเวศ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๒.๒.๓.๑-๒.๒.๓.๒
๒.๓) ส่งเสริมและพัฒนากลไกการบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้รับจากบริการทางนิเวศเพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและคงไว้ซึ่งบริการจากระบบนิเวศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๓ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๓.๑-๓.๒.๓.๒
๒.๔) สนับสนุนให้มีศูนย์รวบรวมองค์ความรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และจัดแสดงการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จังหวัด และระดับท้องถิ่น	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๑.๒
มาตรการที่ ๓ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าและเสริมสร้างสมรรถนะในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ	
๓.๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรชีวภาพที่มีอยู่ โดยอาศัยองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๑.๑ -๓.๒.๑.๒
๓.๒) ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนสำหรับการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และพัฒนการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๒.๔
๓.๓) เสริมสร้างสมรรถนะในการพึ่งพาตนเองของชุมชนด้านเทคโนโลยี การผลิต และการตลาด ในการใช้ประโยชน์และการสร้างผลิตภัณฑ์จากความหลากหลายทางชีวภาพ	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๒.๒

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความ หลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการพัฒนาบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชน ธุรกิจขนาดกลาง และ ขนาดย่อมให้เข้มแข็งในการผลิตสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน	
๓.๔) พัฒนาสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศโดยใช้ประโยชน์ความหลากหลาย ทางชีวภาพเป็นฐานการผลิต การบริโภคสีเขียว การสร้างนวัตกรรม และการสร้าง มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๒.๓
๓.๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในอุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตร รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ทดแทนการนำเข้า เทคโนโลยีจากต่างประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๑.๓
๓.๖) สนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจชีวภาพให้เกิดความร่วมมือ แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ความเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ และสร้างโอกาสในการ แลกเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการผลิต การตลาด และผลิตภัณฑ์ รวมถึงการ แบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มาตรการ ๓.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๓.๒.๒.๕
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒน่องค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล	
มาตรการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทาง ชีวภาพ	
๑.๑) จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นศูนย์กลางของ ภูมิภาคอาเซียน ในการส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒน่องค์ความรู้และบุคลากรด้านความ หลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงงานวิจัยและอนุกรมวิธานที่มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๑.๑
๑.๒) ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและนักวิจัยด้านความหลากหลายทาง ชีวภาพให้ทัดเทียมกับนานาชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๑.๓
๑.๓) สนับสนุนการดำเนินงานและผลักดันการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์และธนาคารเชื้อพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ให้เป็นมาตรฐานสากล	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ มาตรการ ๒.๑.๕ แนวทางปฏิบัติ ๒.๑.๕.๑-๒.๑.๕.๒
๑.๔) เสริมสร้างสมรรถนะสถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่น และ เครือข่าย ในการศึกษา สำรวจ และจัดเก็บข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิ ปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๒ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๒.๒

แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๔	(ร่าง) แผนปฏิบัติการจัดการความ หลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔
๑.๕) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานในการปรับตัวและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๑.๕
๑.๖) ส่งเสริมและรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสนับสนุนให้มีการประยุกต์ใช้ ถ่ายทอด และพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๒.๒ แนวทางปฏิบัติ ๔.๒.๒.๑-๔.๒.๒.๒
๑.๗) สนับสนุนให้มีการศึกษาและพัฒนากลไกในการใช้องค์ความรู้และมูลค่าทางเศรษฐกิจของความหลากหลายทางชีวภาพในการกำหนดทิศทาง นโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาทั้งในระดับชาติ จังหวัด และท้องถิ่น รวมถึงในภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๑.๖ และ ๔.๑.๑.๘
๑.๘) ส่งเสริมการประยุกต์ใช้และถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงเทคโนโลยีขั้นสูงและเทคโนโลยีพื้นบ้าน ในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๑ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๑.๗
มาตรการที่ ๒ พัฒนาและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล	
๒.๑) ศึกษา สำรวจ รวบรวมและปรับปรุงระบบฐานข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ พื้นที่คุ้มครอง และชนิดพันธุ์ที่ถูคุกคามและใกล้สูญพันธุ์ของประเทศ (Thailand's Red Data) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๒ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๒.๑ มาตรการ ๔.๒.๑ แนวทางปฏิบัติ ๔.๒.๑.๑-๔.๒.๑.๓
๒.๒) จัดทำคลังข้อมูล (web portal) ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และทะเบียนรายการทรัพยากรชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานสากลที่สามารถใช้ในการอ้างอิงและแสดงถึงแหล่งที่มาได้ เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๒ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๒.๓
๒.๓) ปรับปรุงและพัฒนาระบบและกลไกเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Clearing House Mechanism) และองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งฐานข้อมูลสถานภาพ ขอบเขต แนวกันชน และแผนที่พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้ในทุกระดับ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงระบบข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในเชิงนโยบาย	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ มาตรการ ๔.๑.๒ แนวทางปฏิบัติ ๔.๑.๒.๔